

DOMOLJUB

Izbija vsak šetrek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 v, za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 v.) — Spis in dopis se pošiljajo: Uredništva „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice šte. 2. Naročila, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

SLOVENSKEMU LJUDSTVU
V PODUK IN ZABAVO. ❁

Inserati se sprejemajo po sledečih cenah: Enostopna petivrsta (šastina „Domoljubova“ širine 34 mm) stane za enkrat 30 v. Pri večkratnem objavljenju primeren praeat po dogovoru. Posamezitivke se prodajajo po 10 v. Č. zoval promet poštno-hranilničnog. urada šte. 824.797.

Štev. 52.

Ljubljani, dne 27. decembra 1906.

Leto XIX.

Važna reč.

L. 1901 je prevzela država naklado na žganje po vseh deželah. Pri nas je prej pobirala kranjska dežela 60 vin. od vsake hektoliterske stopinje in po 30 K od hl. likerjev in poslajenih opojnih pijač; odkar pa je jela država pobirati naklado, se je ta znižala za 20 vin. Žganje se pa ni takorekoč nič v ceni izpremenilo. Lahko je izračunati, kdo je imel dobiček od tega. Po sedaj veljavnih določbah ne smejo dežele nalagati nobene naklade na žganje; zato pa dobivajo od države neko vsoto kot namestek za prejšnje dohodke od žganja. Pač pa smejo občine nalagati naklade na žganje in dežela jim gre pri tem na roko.

Človek bi mislil, da bodo občine z velikim veseljem zgrabile za to pravico in si tako podprle svoje večinoma prazne kase. toda v resnici je vse drugače. Razmerno malo občin je dozdej naložilo naklado na žganje. Ugovori so zlasti ti le: Če se napravijo naklade, se cena žganja zviša; vsled tega trpe gospodarji, ki morajo po sedanjih šegah kupovati žganje za svoje delavce. Ti ne pridejo v dno, če jim ne daš pijače; vino je pa

predrago in nekateri sploh niti vina ne marajo, marveč naravnost zahtevajo žganje. Ta ugovor kaže, kako žalostne razmere so marsikje, in kako globoko se je na mnogih rajih nesrečno žganje vjedlo v ljudsko življenje. Vendar pa moramo poudarjati, da se na dninah spi je le ma hen del tiste ogromne množine žgane pijače, ki splava leto in dan po grlu naših ljudi. Gotovo je pa, da se ugovor, ki smo ga omenjali, ne da popolnoma ovreči. Kmetu obteževati že tako velika bremena ne gre. Pomagati bi se dalo najožje na ta način, da bi žganjarja, oziroma delavca, ki hoče pijače, sprejel kmet na delo samo ob svojem. Naj potem sam skrbi za hrano in pijačo, kakor ve in zna. Priznavamo pa, da bi bilo to marsikje težko, ali celo nemogoče. Vendar bi pa po naši sodbi škoda, ki bi zadela delodajavce, bila splošno mnogo manjša, nego splošna korist od naklade. Podraženo žganje bi kolikor toliko vplivalo na to, da bi se ga manj popilo. In kar se doseže v tem oziru, je vse neprecenljive vrednosti. Karkoli pomaga v boju proti nesrečni žganjarski kugi, je vse neizmerne koristi.

Tu pa pridejo gostilničarji in pravijo, da iz tega ni nič, da so samo

oni na škodi, češ če v naši občini napravimo naklado, v sosednjih pa ne, bodo žganjarji orli družam, in mi ne bomo imeli zas užka, občina pa tudi od naklad nobenega izdatnega dobička ne. Ne rečmo, da za kake posamne kraje, kjer so občine zlasti v bližini v. čjih krajev, kjer bi ne bilo naklade, ni ta ugovor ume-ten. Splošno pa ni resnica. Žganjar je len in njegova strast za žganjem mu utopi vsak čut za varčnost. Izkušnja je pokazala, da domači žganjarji vsled naklade ne hodijo tolažit svojih nesrečnih grl v sosednje kraje. Dalje pa moramo pomisliti, da bi se po tem načelu sploh nikjer nič ne storilo. Pričeti se mora, če je stvar dobra, in ravno s tem. če zavedni občinski odbori povsod sklenejo naklado, se takorekoč prisilijo tudi zaspanejši odbori, da se zganejo in gredo za drugimi. Zgled v eni občini potegne druge za seboj. Občinski odbor, ki bo po zgle- dih videl, koliko se lahko dobi dohodkov za občino brez truda, se ne bo mogel dolgo ustavljati nakladi; in če bi se. mu bodo občani pomagali, da se bo izpremenil pri volitvah.

Dohodek, ki ga dobi občina od žganja, se pa mora nekoliko porabiti za boj proti žganjepitju. Kako to, vprašujete? Prijatelj, ne misli, da bomo

svetovali, naj se poizkusi kaj pri starih, zakrknjenih žganjarjih. Pri njih se ne da veliko opraviti; pač pa je mogoče mnogo storiti, da se mladina obvaruje tega strupa. In tu sta zlasti dve stvari; prvič skrb za zanemarjene otroke, ki rastejo brez vzgoje kot kopriva za plotom in drugič skrb za izobraževalna mladeniška društva. V obeh ozirih čakajo občin važne naloge, ki jih ne morejo izpolnjevati brez denarja. Ko bi se zanemarjenemu dečku preskrbela dobra vzgoja in ko bi se društva podpirala, da dobe primeren prostor, da si nakupijo potrebnih priprav za te lovadbo, da si uredijo pevski ali tamburaški zbor, ali da si izpopolnijo knjižnico, bi se s tem silno mnogo koristilo. V lepem društvenem življenju se navadijo mladeniči poštenega kratkočassja, reda in spoštovanja do samih sebe. S tem je pa položena glavna zavora pijanskemu duhu. Srčno želimo, da bi naše besede ne našle gluhih ušes.

Izobrazbi.

Zgodovina avstrijske ustave.

(Spisal V. P.)

I.

Viharno leto 1848 ostane neizbrisljivo zapisano v zgodovini naše države, kakor tudi cele Evrope. Notranji politični preobrat je buknil tedaj na dan, ter pripravil tla novemu življenju. Glas po pravicah in sodelovanju pri postavo dajalstvu je prešinil ljudstva in samovladarji so se morali radi ali neradi spoprijazniti z mislijo, da gre tudi podložnikom beseda pri vladarskih poslih.

Silna revolucija, ki se je razširila po vsej habsburški državi, je prisilila cesarja Ferdinanda, da je odstopil prestol Francu Jožetu I. Državni zbor, ki ga je cesar Ferdinand sklical na Dunaj, se je moral radi ondotnih nemilov umakniti v moravsko mesto Kromeriz, kjer so poslanci kovali novo ustavo Avstrije. Ministra Švarcenberg in Stadion sta naročila poslane, naj izdelajo pošten načrt in ga naj predlože vladi v potrjenje. Nemške in slovenske stranke se pa niso mogle glede temeljnih točk sporazumeti in ker je zbor od vlade preveč zahteval, so ga razpustili. Ministri so sedaj sami načrtali osnovne postavbe in ustrojili državo na lastne roke. **Najlumenitnejše izmed novih postav so bile, da se je odpravilo podložništvo kmetov in vzela graščinam sodna oblast.** Priznali so večje pravice srenjam in deželam ter raznim veram. Varovala se je osebna svoboda in domače pravice, pisemska tajnost itd. Vsi državljani imajo enake pravice brez ozira na vero. Vsi narodi so ravnopravni. Srenjam je bilo naročeno ustanovljati ljudske šole, ki naj imajo za učni jezik materinščino.

Ti osnovni zakoni so tvorili približno oseseg nove ustave, ki jo je dal cesar sam, ter se zove marčna ustava iz leta 1849. Se-

veda se ni strogo izpolnjevala cesarjeva postava v vseh rečeh (tako pri narodnem šolstvu) ali prvi začetek je bil storjen. Dežele tudi niso dobile novih deželnih zborov, temveč vse je ostalo pri starih stanovskih zastopih, ki pa seveda niso imeli bogve kaj pravic.

Nova ustava je oškodovala najbolj Madjare, ko jim je vzela njihovo staro ustavo in razdelila deželo na več kosov. Nemađarske narode na Ogrskem je to zadovoljilo deloma, a razjarilo Madjare, ki niso hoteli o Avstriji ničesar slišati. To in pa skrb, da se ne bi narodi, ki so se še leta 1848 vojskovali medseboj, nakrat odtrgali od Dunaja, ako bi imeli samostalnost, je privedlo cesarja do prepričanja, da je najboljšje, če se cela država vlada iz skupnega središča (centra) Dunaja (ali centralizuje). Ker bi se pa narodi gotovo upirali centralizmu, je cesar na Silvestrov večer 1851 preklical marčno ustavo in uvedel zopet absolutizem ali samovladje. Večina prejšnjih temeljnih pravic je ostala, le nekatere so odpravili.

V dobi absolutizma od 1851 do 1860 naj omenim najvažnejše preuredbe, ki jih je napravila vlada sama. To je bila srenjska postava, ki je postavila občino na novo pravno stališče in določila volitve občinskih zastopov. Uvedli so tudi porote, kar je najvažnejši napredek v sodništvu. Tudi drugim strokam se je pomagalo, pred vsem šolstvu, ki pa je bilo večinoma nemško. Povzdignili so kmetijstvo, kakor tudi obrt in trgovino, ali država je vsled nesposobnosti vlade zabredla v velike dolgove, ki so se še povečali, ko je bilo treba oborožiti avstrijsko armado, ki je bila namenjena na boj z Lahi in Francozi. Krvavi bitki pri Maženti in Solferinu leta 1859 sta bili za nas izgubljeni in Avstrija je morala odstopiti sovražnikom Lombardijo.

Po nesrečni vojni leta 1859 je cesar spoznal, da v Avstriji ni vse tako, kakor bi moralo biti in se je radi tega odločil predručati in zboljšati državo na znotraj in jo napraviti zopet močno na zunan. Ker so si vsi narodi avstrijski, zlasti na Ogrji, želeli nove ustave in se opirali na tisočletno zgodovino svojega kraljestva je cesar odpuštil iz službe ministra Baha, ki je bil glavni stebler vsega ponemčevanja in samovladanja, ter sklenil dati novo ustavo ali konstitucijo, ki določa, kako naj cesar deli svojo vladarsko oblast z narodi, ki so bili dosedaj brez teh pravic.

Državni svet, ki je bil sestavljen iz velikašev, naj bi se posvetoval, kako se ima ta stvar izvršiti. Koristi Hrvatov in Slovencev je zagovarjal v tem zboru veliki škof Strossmayer ter stal na strani federalistov, ki so zahtevali, da mora Avstrija vpoštevatiti zgodovinske pravice posameznih dežel, ter dati deželam in narodom količkor mogoče široko samopravo in le skunne stvari naj se obravnavajo v državnem zboru dunajskem. Slednjič so zmagali federalisti in nasvetovali cesarju svoj ustroj države.

Ker je vladar želel napraviti med narodi mir, ki so dotlej zahtevali nazaj pravice svojih dežel, je razglasil novo državno pravo, ki je uredilo ustavo avstrijsko. Ta razglas je bil izdan 20. oktobra 1860 leta in se imenuje oktobrski diplom. V tem objljuje cesar, spoštovati stare pravice posameznih dežel, dati jim nove deželne zборе in varovati celoto vesolinega cesarstva. Tudi se odpove cesar pravic, da bi dajal postavbe sam, ampak objljuje, jih v bodoče dajati le v dogovoru z državnim zborom in z deželnimi zbori. O stvarih pa, ki se tičejo posameznih dežel, smejo sklepati one same. Državnemu zboru je določil 100 poslancev, ki so pa odločevali le o denarnem gospodarstvu, carini, kupčiji, železnica in vojaških vprašanjih. Vsa druga vprašanja, šolstvo, sodnije, poljedelstvo in no-

tranji posli so pa prišli pod delokrog deželnih zborov. Potrdil je tudi ravnopravnost jezikov v šoli in uradih ter naročil vladam posameznih dežel čuvati nad pravicami narodov.

Dasi je bila nova ustava zelo po volji Slovanov, in jim je obetala izpolnitev narodnih zahtev, se vendar niso mogli zadovoljiti z novimi deželnimi redi, ki jih je izdelal Goluchowski. Novi deželni zbori bi bili namreč v bistvu enaki s prejšnjimi starimi, ki so jih sestavili vladarji v 15. in 16. stoletju in so trajali do leta 1848. Glavno moč v teh zborih je vedno imelo plemstvo in le malo zastopnikov so poslala senikaj mesta in kmetske občine. Ker bi imela skoro po vseh deželnih zbornicah nemška gospoda premoč, so se začeli slovanski narodi upirati tej postavi in zahtevali pravičnejšega zastopstva. Najbolj so ropotali Ogrji, ki niso hoteli biti pod dunajsko vlado in tirjali od cesarja neodvisnost ogrskega kraljestva od Avstrije. Vlada ni zmogala upora na Ogrskem in morala tedaj odpoklicati avstrijske uradnike, ki so jih Ogrji nadomestili s svojimi. Spraviti je bilo treba hudo zavoženi državni voz zopet v pravi tir in ker to po postavi oktoberskega diploma ni šlo, je cesar poskušal drugače.

Komaj so potekli 4 meseci, odkar je izdal novo ustavo, že je bila objavljena 26. februarja 1861 druga, namreč februarški patent. Ta je spremenil postavo o državnem in deželnih zborih. Opustil je sestavo deželnih zborov po Goluchowskega načrtu in sprejel Šmerlingov predlog, ki velja pri nas na Kranjskem še danes, Volivci se ločijo v veleposestnike, kmete, meščane in trgovce ter obrtnike. Glas v deželnem zboru imajo tudi škofje in rektorji vseučilišč. Deželni zbori volijo poslance v državni zbor. Ta se deli v ožjega z 203 poslanci in v širšega z 343 poslanci. Ožji je sestavljen iz odposlancev avstrijskih dežel, širši pa iz avstrijskih in ogrskih. Kadar se gre za zadeve, ki se tičejo cele države, takrat se zbere širši državni zbor, kadar se pa sklepajo postavbe za avstrijske dežele, se snide ožji. Ogrski deželni zbor ima tudi pravice ožjega državnega zbora za Ogrsko in Hrvaško. Februarški patent je zmanjšal delokrog deželnih zborov in odkazal večino poslov državnemu zboru. Dasi ravno je pa ogrski deželni zbor imel veliko več pravic kot katerikoli avstrijski, vendar tudi ta ni mogel zadovoljiti Mažarov. Celo imenovati v gosposko zbornico najmanj 150 in samo s silo se je mogel vzdržati mir.

II.

Dasiravno so bili deželni zbori, kot jih je predložil Šmerling, boljši od starih stanovskih zastopstev, so tudi ti v slovanskih deželah utrdili vpliv nemškega življa. Zlasti so se upirali Slovenci ti naredbi in želeli pravičnega zastopstva za kmetski stan. Podpisali so tudi veliko prošnjo do vlade, v kateri so se pritožili, da niso dane slovanskemu jeziku iste pravice, v šoli, pri sodnijah in drugih uradih, kot jih uživajo drugi. Pri tej priliki so zopet zahtevali združenje vseh slovanskih pokrajin v eno kronovno »Slovenijo«, ki bi omogočila miren razvoj naroda v vseh strokah javnega življenja. Minister Šmerling je obljubil, da bo skušal zadovoljiti Slovence. Toda te besede so ostale le prazne. Navezani smo bili torej le na pomoč drugih Slovanov avstrijskih. V onih deželah, kjer je tvoril naš narod večino, kot na Kranjskem in Goriškem, se nam je posrečilo pridobiti vsaj nekaj pravic, kjer smo pa bili manjšina (na Štajerskem, Koroškem, v Trstu in v Istri) so nam odbili skoro vse prošnje in zahteve.

Tudi ostali Slovani so se borili proti Šmerlingovi nemški vladi in tirjali z vso silo večjih pravic za svoje dežele. Čehi so smatrali takratni državni zbor za nepopoln (ker ni

bilo ogrskih poslancev) in pretili, da izstopijo iz njega skupno s Poljaki, ako se ne dajo deželam češke krone in Galiciji tiste pravice, ki so jim bile zajamčene v oktobrskem diplomu. Ves državni zbor je bil razcepljen v dve stranki federaliste (ki so bili za samostalnost dežel in centraliste, (ki so zahtevali, naj se vse dežele vladajo iz skupnega središča Dunaja). Sledniči so zmagali nemški centralisti in Čehi ter Poljaki so leta 1864 zapustili državni zbor, v katerem je ostala le velika manjšina avstrijskih narodov. Poleg teh političnih neuspehov, je žugal vladi še denarni polom in Šmerling je moral leta 1865 odstopiti.

Ogrsko vprašanje, kateremu se je skušal Šmerling izogniti, je stopilo zopet pod novim ministrom Belkredijem na površje. Ta je zapustil tla svojega prednika ter krenil na stran federalistov, ki jim je bila podlaga oktobrski diplom. Ker je žugala naši državi tudi od zunaj velika nevarnost (Prusija), je skušal Belkredi hitro omogočiti zopet mir na Ogrskem, ker se je bilo batí tam viharja. Ogrski državnik Deak je obenem prepričal Ogre, da je neopametno, zahtevati popolno neodvisno Ogrsko, ki bi imela z Avstrijo skupnega vladarja, ampak, da imej Ogrska nekatere stvari (vojaštvo, zunanje zadeve in državne finance) skupno z Avstrijo, da pa bo o ostalih rečeh odločevala sama zase.

Ker je državni zbor nasprotoval vsaki spravi z Ogrsko, ga je cesar s septembrskim manifestom 1865 razpustil. Veliko upanja do nove Belkredijeve vlade so imeli zlasti Čehi, Slovenci in Poljaki, saj so vedeli, da je centralizem za vedno pokopan. Ali naenkrat je bilo delovanje za notranjo državno preuredbo prekinjeno, avstrijski meji se je bližala sovražna vojska.

Avstrijska država je pripadala do l. 1866 k Nemčiji. Naš cesar je bil nekak voditelj vseh kraljev in knezov na Nemškem. Ker pa sta bili v tej Nemčiji dve vevlasti, naša država in prusko kraljestvo, ki sta vedno tekmovali med seboj, kdo naj ima prvo besedo na Nemškem, je seveda moralo priti do razpora, ki se je kaj kmalu odločil. Nemški državnik Bismark je sklenil iztisniti Avstrijo iz Nemčije in si tako pridobiti neomejeno gospodarstvo čez ostale države nemške. Da bi si bil bolj svest, je pridobil tudi Italijane, ki so že dalj časa poželjivo gledali po lepih italijanskih pokrajinah v Avstriji. Notranja slabost Avstrije se je zdela obema nasprotnikoma ugoden čas, da udarita. Slavno smo zmagali Italijane pri Kustoci in Visu, ali na Češkem so nas Prusi potolkli in mir se je moral skleniti. Cesar se je moral odpovedati vsakemu vmešavanju v nemške stvari, plačati odškodnino in odstopiti deželo Holstein Prusom. Udarec za Avstrijo je bil zelo hud, kajti izgubili smo tudi Benečansko, ki jo je cesar dal francoskemu cesarju Napoleonu III., zavezniku Láhov, da jo izroči Italijanom.

Po vojski je vstopil v avstrijsko službo saksonski državnik Beust. Prva naloga je bila seveda nadaljevanje pogajanj z Ogrji. Ker je bila tudi vlada za spravo, se je stvar hitro končala in junija l. 1867 je cesar prisegel na novo ogrsko ustavo ter se dal kronati za kralja. Ogrji so dobili svojo državo z odgovornim ministrom. Skupne z Avstrijo so jim pa bile tri stvari, namreč vojaštvo in mornarica, zadeve z zunanjimi državami, in državno denarno gospodarstvo. Te tri posle upravljajo državni ministri, o njih se pa posvetujeta delegaciji, avstrijska in ogrska, vsaka z 60 poslanci. K skupnim potrebam naj prispeva Avstrija 70%, Ogrska pa 30%. Leto potem so sklenili Ogrji pogodbo s Hrvati, katere so pa zastopali takrat zelo slabi poslanci, tako, da so pri tej pogodbi imeli Ogrji velikanski dobiček. —

Leta 1867 je bil ustanovljen dualizem ali dvodržava. Država avstrijska je bila razcepljena na dva dela. Belkredi je sklical februarja 1867 avstrijski izredni državni zbor, ali moral se je kmalu nato umakniti Beustu. Ta ni bil Slovanom prijazen in zato je odgodil zbornico, kjer so imeli tedaj federalisti večino. Dal je sklicati navadni ožji državni zbor in pozval deželne zборе, naj izvolijo poslance. Ker so se Čehi v praškem in brnskem deželnem zboru in Slovenci v ljubljanskem uprli volitvi poslancev, je Beust takoj razpustil te zборе; Čehi so izgubili večino v obeh zbornicah, dočim so jo Slovenci ohranili.

Novi državni zbor, v katerega so Kranjci poslali šest poslancev, je odobril ogrsko ustavo ter spremenil neke točke februarjskega patenta. To ustavo je cesar potrdil decembra 1867 in se zove decembrska ustava ter je še sedaj v veljavi. Dovolila je še ta ustava deželnim zborom voliti poslance v državni zbor, potrdila vse pravice, ki jih je cesar dal, pripoznala ravnopravnost vseh narodov in vpeljala splošno vojaško dolžnost na tri leta.

Decembrska ustava je centralistična. Zato so se ji pred vsem upirali Čehi in Poljaki, kakor tudi ostali Slovani, ki so stali na stališču deželne samouprave (avtonomije). Ker v državni zbor niso nekateri deželni zbori poslali poslancev, je bilo njegovo delo oteženo in nemška centralistična večina je zahtevala, da naj se deželnim zborom vzame pravica voliti poslance v državni zbor. Mesto tega naj se vpeljejo direktne ali neposrednje volitve tako, da vsak volivni okraj odpošlje zastopnika v državni zbor. Državni poslanci bi bili tedaj neodvisni od deželnih zborov. Minister Taaffe je temu ugovarjal in bil za spravo s Čehi in Poljaki, ali proti večini ni mogel ničesar, ter odstopil. Tudi Potocki je moral iti, ko je hotel dovoliti Čehom in Poljakom deželno samoupravo. Še enkrat so pod ministrom Hohenwartom Čehi predložili svoje zahteve, a zastoj. Slovanom prijazen Hohenwart se je moral umakniti nemškemu liberalcu Auerspergu, ki je vpeljal, hoteč zlomiti vpliv deželnih zborov, novo volivno reformo, ki je doletela, da naj državne poslance volijo volivci sami, ne pa več deželni zbori. Zvišal je obenem število poslancev od 203 na 353. To se je zgodilo leta 1873. Nasprotovanje Čehov, Poljakov in Slovencev ni nič pomagalo.

Novi boji so se začeli. Slovani so se od sečaja naprej vedno udeleževali zborov in skušali doseči, kar se je sploh dalo. Po bosenski okupaciji je vzel državno krmilo v roke grof Ed. Taaffe, kateremu je cesar naročil, da naj napravi mir med narodi. Nova zbornica je imela konservativno-slovansko večino. Počasi so pridobivali Slovani pravice v šolah in uradih. Tudi naše šole na Slovenskem so se deloma začele poslovenjevati in naš jezik prodirati tudi v urade.

Kakor so narodi napredovali v vseh strokah in se je prosveta širila med ljudstvom, tako se je od zdaj vedno bolj čul glas po razširjenju volivne pravice. Dosedaj so imeli oni pravico voliti v državni zbor, ki so plačali najmanj 20 K davka. Leta 1885 je državni zbor dal volivno pravico vsem, ki plačujejo najmanj 10 K. Ali tudi to še ni zadostovalo in ko so kmetje in delavci zahtevali širšo volivno pravico, se je Taaffe odločil ustanoviti splošno kurijo za vse državljanke. Izpeljal je ta načrt šele minister Badeni, ki je odločil tej kuriji 72 mandatov in obenem dal v kurijah tudi onim še volivno pravico, ki so plačevali vsaj 8 K davka.

Tako je štel novi državni zbor leta 1897 s peto kurijo 425 članov. To število se je ohranilo do letos. Korak za korakom si je ljudstvo pridobivalo pravice in najnovejši čas nam bo donesel ono zaželjeno darilo, za katerim smo

stremili že dokaj let. Splošna in enaka volivna pravica je sprejeta in gotova stvar! Devet let je stal naš državni zbor na dveh bergljah, čna se je opirala na stare privilegije, druga manjša na pravico in enakost. Kako se bo razvijalo ustavno življenje v bodoče, bo pokazala prihodnost.

Političen pregled.

GOSPOSKA ZBORNICA.

Gospodje so v zadregi! Čudno vendar, da gospoda pride enkrat v zadrego, ki si vendar povsod zna pomagati. Sedaj so pa vendar enkrat v zadregi. Cesar je za novo vol. pravico, vse ljudstvo in od njega izvoljeni poslanci so za splošno in enako vol. pravico, samo gospoda iz gosposke zbornice ne. To so tisti knezi, grofi, baroni, ki so zmiraj pravili, da so za cesarja in da morajo miriti ljudi, kadar so nepokorni; sedaj se pa sami puntajo in nočejo sprejeti nove vol. reforme. Kakor smo pa zadnjič povedali bodo gotovo odjenjali. Cesar jim je rekel, da odstopi nekaj svojih pravic, da bo imenoval samo 180 članov v gosposko zbornico, ko jih je sedaj lahko imenoval kolikor je hotel. Zato je splošno mnenje, da bodo gospodje počasi postali bolj voljni in bodo sklenili, kar hoče cesar in ljudstvo. Sedaj se poroča že o govornikih, ki bodo nastopili v gosposki zbornici. Z veseljem in ne samo z veseljem ampak res s pravo radostjo moramo poročati, da je med prvimi govorniki oglašen tudi naš presvitli ljubljanski knezoškof Anton Bonaventura Jeglič. S ponosom in radostjo moramo poročati, da imamo mi škofa, ki ni samo naš vnet dušni pastir, ampak, ki drži res z ljudstvom, ki je sam izšel iz priproste kmečke hiše in zato ve, kaj bo kmetu in delavcu najbolj koristilo. Marsikdo se sramuje svojega rodu, ki pride na višje mesto in pozabi na stan in težave svojih tovarišev in bratov in sestra, toda naš presvitli knezoškof brani ljudske pravice povsod naj si bo dona na prižnici ali pa na Dunaju pred cesarjem. Kako je cesar sam vnet zanjo, se kaže s tem, da se govori, da bodo prišli glasovat za splošno in enako volivno pravico tudi vsi cesarski principi, da osramote naše grofe in barone.

Toda tega ni bilo treba, zadnja poročila že prinašajo veselo vest, da je tudi gosposka zbornica sprejela volivno reformo, in sicer neizpremenjeno, vendar pa s pridržkom, če sprejme poslanska zbornica postavo, da cesar sme imenovati v gosposko zbornico najmanj 150 in največ 170 članov.

BOSNA.

Kadar se snidejo delegacije, vselej se govori tudi o Bosni. Leta 1878, so namreč naši vojaki — posebno slovenski regimenti 17, 7, 47, 97, pridobili Bosno in Hercegovino naši državi in zato je doli sedaj avstrijska vlada. Kaka je pa naša avstrijska vlada, pa mi sami precej čutimo. Kjer je le mogoče vsililo nemške uradnike, kakor Slovincem na Korškem in Štajerskem, tako tudi Hrvatom in Srbom v Bosni. Hrvaški poslanec iz Dalmacije duhovnik Biankini, ki je znan med poslanci, da je skoro najboljši govornik, je prišel zavoljo tega ministra, zakaj ne uredi v Bosni razmere tako, kakor si želijo njeni prebivalci. V Bosni je pa še zato bolj nerodno, ker so ljudje različne vere. Nekaj je katoliške vere, nekaj pravoslavne, ali kakor pri nas po nekaterih krajih pravijo staroverce, in nekaj mohamedancev. Vlada pa se ne ozira na nikogar in nasprotuje vsem, tako da ni nikdo zadovoljen. Kaj je vladi mari, kako molijo ljudje Boga. Mi že

vemo, da je katoliška vera prava in da bi bilo za vse najboljšje, da bi živeli v katoliški cerkvi, toda da bi koga kdo silil, kaj bo kdo veroval tega na nikdar ne moremo dovoliti. Mi se borimo ravno zato, da lahko vsek prosto izvršuje svoje bogoslužje in zato tudi ne pustimo, da bi se ta pravica kratila starovercem ali na mohamedancem. Veseli smo, če se kdo spreobrne, da bi ga pa vlada silila k veri, to si pa odločno prenovemo. Pa tudi v političnem oziru bosenska vlada ni dobra. Vlada vleče enkrat z enim, enkrat z drugim, zmiraj pa gleda, da z bogatašem. V Bosni je še veliko gozdov. Vlada na, namesto, da bi mislila na to, da bi kmetje skrbeli za gozdove in sami zaslužili pri lesu je pa oddala sekanje lesa bogatim Judom, ki vozijo les v Italijo. Tem dovoli na železnici znatno znižane cene, tako da še naš les iz Kranjske in sploh iz slovenskih krajev zgubi mnogo vrednosti, ker italijanski prekunci dobivajo dosti lesa iz Bosne. Seveda ima nazadnje dobiček samo Jud, ne pa kmet, ki les prodaja. To se mora izpremeniti. Minister je obljubil izboljšanje, če bo le obljubo tudi držal.

OGRSKA.

Četudi smo z Ogrji pod enim cesarjem, vendar se nam zdi, kakor bi živeli Ogrji v kaki drugi državi. Seveda brez prepira ne gre. Ogrji mislijo polagoma napraviti svojo državo in zato delajo vedno na to, da bi dobili od cesarja kolikor mogoče veliko pravic. Dolgo časa jim je šlo tudi precej po sreči, posebno pa kolikor časa so bili avstrijski poslanci skoro sami liberalci. Tem ljudem je bilo treba dati le malo denarja, na so dovolili Ogrrom vse, kar so hoteli in iz naših davkov so zidali na Ogrskem železnice. Ko smo pa liberalce izrinili iz državne zbornice se je pa obrnilo. Naši poslanci niso več tako neumni, da bi Ogrrom vse pustili delati, kakor bi se jim poljubilo. Zato pa Ogrji vedno zabavljajo proti nam. — Da pa bodo te stvari še bolj jasne moramo povedati, kaj so Ogrji. Mi namreč imenujemo vse ljudi Ogrje, ki so pod ogrsko vlado, tudi Hrvatje štejejo med nje. Toda na Ogrskem je ravno na ta način, kakor pri nas, seveda še slabše. Kakor hočejo pri nas Nemci gospodariti, tako pa hočejo na Ogrskem Mažari. Teh je malo čez sedem milijonov. Razun teh je pa na Ogrskem še poldrug milijon Hrvatov, 1 milijon Srbov, 3 milijone Rumunov, (ti govore skoro tako kakor Lahi), 2 milijona Slovakov (ti govore kakor Čehi) in pol milijona Rusinov. Če pa prištejemo še dva milijona Nemcev, ki so se že pred par sto leti naselili na Ogrskem, je torej Mažarov dobro sedem milijonov, drugih narodov pa 10 milijonov duš. In vendar hočejo Mažari vse drugače stiskati in pomažariti. Vsiljujejo jim mažarske uradnike, mažarske šole itd. No, ljudje so teh neumnosti že siti. Vsak si misli, kaj si pa ti več če si Mažar ali Nemeč, saj te je mati tako naučila govoriti in če je mene mo'ja mati drugače, to tebi nič mar in zato jaz nisem nič manj kakor ti. Prav imajo ti ljudje če ne takoj, bodo pa gotovo v nekaj letih dosegli svoje pravice, ker takih neumnosti kakor jih delajo Mažari, pameten človek ne bo prenašal.

FRANCOSKI BOJ.

Izgon kardinala Rišarja iz nadškofjске palače.

Že zadnjič smo pojasnili v kratkem boj cerkve s francosko framasonsko vlado, ki v imenu svobode preganja vero in cerkev in njene služabnike-duhovnike. Na poziv vlade so morali zapustiti škofje svoje palače, župniki svoja župnišča, bogoslovci so bili izgnani iz mnogih semenišč in bodo morali iti k voja-

kom. Žalostni so sicer ti dogodki, ki se vrše na Francoskem, pokazali pa so, da katoliška cerkev še ni umrla, kakor so ji napovedali liberalni listi, pač pa je zavel nov, svež duh v življenje cerkve na Francoskem. Francoski katoličani so se začeli zavedati svoje dolžnosti, ki jim jo nalaga vera, da namreč tudi v preganjanju nastopajo kot verni sinovi katoliške cerkve in da se ne ustrašijo protiverskega nasilstva. Francija je še vedno katoliška! Tudi v glavnem mestu francoske države v Parizu, v katerem so se skovali vsi proticerkveni zakoni, ki je središče framasonstva in brezverstva še ni zamrla katoliška misel in ni še izginil iz vseh src verski čut. Še so katoličani tudi v tem mestu, kar se je slučajno pokazalo v pretečenem tednu, ko je moral 17. t. m. zapustiti na vladino povelje nadškof in kardinal pariški Rišar nadškofijsko palačo. Vse je pričakovalo, da bo prizanesla vlada z izvedenjem svojih naredeb vsaj 88letnemu starčku kardinalu pariškemu, toda ona ne pozna pri izvajanju svojih krivic nobenega ozira in tako je moral tudi skoro 90letni starček zapustiti svojo palačo in se umakniti v privatno stanovanje, ki mu ga je poln veselja pripravil neki pariški državni poslanec. Veličasten je bil izprevod, ki ga je spremljal, nad 20.000 ljudi je spremljalo svojega nadškofa, ko je zapuščal svojo palačo. Ko se je raznesla po Parizu novica, kateri dan in katero uro bo zapustil kardinal svojo palačo, se je nabralo ob določenem času na tisoče ljudi, ki so drli v nadškof. palačo. Vhod je bil dovoljen le zanesljivim, znanim ljudem. Vsa palača se je napolnila, na dvoru se je nabralo natlačeno ljudi in od minute do minute se je zbirala čedalje večja množica na ulici. Mladi možje in mladeniči so skrbeli za red, da se je vršil sprevod mirno. Ko pa se je pripeljal kardinal spremljan od vseh pariških župnikov, takrat je začela množica viharno pozdravljati svojega nadpastirja in tudi papeža z mogočnimi klici: »Živel papež Pij X« in »Živela svoboda«. Ko pa je ljudstvo ugledalo med sprevodom tudi dva francoska generala, enega admirala, več poslancev in drugih visokih dostojanstvenikov, jih je začela viharno pozdravljati.

Kardinal je blagoslavljal množico. Ob pogledu na sivolasega starčka je ista burno vpila: »Živel naš kardinal!« Ko pa se je hotel odpeljati voz, v katerem so bili kardinal, en škof in en general, tedaj so pristopili mladi možje pred voz, so izpregli konje in so peljali sami voz, ki se je mogel le počasi premikati naprej med nešteto množico. Ko pa se je pripeljal kardinal pred hišo, v kateri bode odslej stanoval, je množica vdrila v hišo in napolnila vse prostore in dvorišče. Kardinalovo spremstvo s kardinalom se je komaj prerilo skozi navdušeno množico, ki je padala ob pogledu na svojega nadškofa na kolena, da jo blagoslovi. Čeravno je bil kardinal zelo utrujen je vendar blagoslavljal množico, ki je tako veličastno dokazala, kako ljubi svojega nadškofa. Nato je množica mirno odšla v cerkev sv. Frančiška Ksaverija, kjer je imel zahvalno opravilo pomožni škof. Kot pooblaščenec nadškofa se je zahvaljeval množici za vdanost in ljubezen, ki jo je izkazala svojemu nadškofu. Nato se je množica razšla. Pokazala je, da je tudi še v glavnem mestu Francije katoliška vera v srcu vernikov dovolj močna, da se pokaže, če treba tudi na viden način.

Demonstracije po celem Francoskem.

Tudi po drugih krajih francoske države so se vršile velike demonstracije ob priliki, ko so morali zapustiti škofje svoje palače. Po celem Francoskem se kaže, kako vneto in vdano je še francosko ljudstvo svojim voditeljem škofom. Vsi protiverski zakoni, vsa

gonja, ki jo je začela framasonska vlada proti cerkvi ne bo zatrla nikdar katoliške cerkve na Francoskem, naj pride tudi z najhujšimi preganjanji na dan. Zgodovina cerkve nam kaže, kaka preganjanja je že pretrpela katoliška cerkev, a vendar nazadnje je zmagala vedno Cerkev! Ona je božja ustanova in ni človeške moči, ki bi jo mogla premagati. Vedno in vedno se ponavljajo in se bodo ponavljale besede Odrješnikove: »In peklenska vrata je ne bodo premagala« in to se kaže tudi sedaj na Francoskem. Njeni preganjanci bodo prah in pepel, izginili bodo z zemeljskega površja, Cerkev bo na ostala do konca dni in nobena človeška sila je ne bo zatrla!

RUSIJA.

V spomину je še gotovo čitateljem »Doma ljubovim« ona za Ruse usodepolna bitka pri Čušimi za časa rusko-japonske vojske, ko se je admiral Nebogatov vdal brez boja Japoncem, in ki je bila odločilnega pomena za zmago Japoncev. Sedaj razpravlja posebno mornariško sodišče proti admiralu tega brodogovja, ki je predal brodogovje v roke Japoncem, namreč proti admiralu Nebogatovu. Ruski car ga je vsled tega izključil iz mornarice, vzel mu naslov admirala, rede in pokojnino. Razprava se vrši na zahtevo Nebogatova, ki si hoče oprati ta madež. Poleg Nebogatova je obtoženih še 86 bivših njegovih častnikov, ker se niso ustavili povelju svojega admirala. Nebogatov se je potegnil za svoje častnike in izjavil, da, če bi se mu kdo izmed častnikov uprl v onem odločilnem trenutku, bi bil vsakega ustrelil. Svojo vdaio je zagovarjal s tem, da ni hotel brez koristi žrtvovati 2500 mladih mož. Sodišče je zaslislalo tudi glavnega poveljnika ruskega vzhodnega - azijskega brodogovja admirala Roždestvenskega. Ta je izjavil, da ladje in topovi niso odgovarjali zahtevam moderne vojske na morju. Glede častnikov je izjavil, da sploh ne more razumeti, kako da tožijo podložne častnike zato, ker so ubogali svojega najvišjega poveljnika. Brez milosti bi tudi on ustrelil vsakega, ki bi se mu bil ustavljal. Roždestvenskemu je tudi neumljivo, kako naj bi preprečili mlajši častniki predajo brodogovja. Naj bi bili zvezali in vrgli svojega admirala v morje? Na eni strani se zahteva od vojaka brezpogojna pokorščina, na drugi strani pa naj bi se uprl svojemu poveljniku! Ko je zapustil Roždestvenski sodno dvorano so vsi obtoženci, zagovorniki in občinstvo vstali, kar se še ni zgodilo v nobeni sodniški razpravi. Razprava še ni končana. — Govori se, da je razmerje med Japonsko in Rusko jako napeto in da je pričakovati kakih hudih posledic. Japonska hiti z oboroževanjem svojih čet in z popraviljanjem bojnih ladij.

Listek.

Mir ljudem na zemlji . . .

(Božične misli; zapisal F. B.)

Pred več kot devetnajststo leti je bila noč kakor danes. Neštete zvezde so gorele v višinah, da se ti je zdelo kakor bi žerjavice nagrabili v smetišnico in jo zavihlali po nebu od vzhoda do zapada. Lepa je bila ta noč; svet se ni videl lepše.

Naenkrat pa se je zasvetilo vse nebo. V lahcnm, modrem siju so blesteli betlehemske griči, tam spodaj pa je ležalo rojstno mestoce Gospodovo s ploščatimi strehami, mirno in pokojno.

Pastirji, ki so čuvali svoje črede tam gori na gričih, so se prestrašili čudne svetlobe. In glej, angel Gospodov je stopil prednje, silaj božjega veličastva ga je obdajal, in govoril je: »Ne bojte se; zakaj, glejte, oznanjam vam veliko veselje, katerega bo deležno vse ljudstvo; danes vam je namreč rojen v mestu Davidovem Zveličar, kateri je Kristus, Gospod. In to vam bodi znamenje: Našli boste Dete, v plenice povito in v jaslji položeno.«

Neznano veselje se je polastilo pastirjev. Precej so popustili svoje črede in so hiteli proti Betlehemu. V višinah pa je zapel nebroj angelov v nebeškolepo pesem: »Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje« . . .

Sveta noč! Božja noč! Sam Bog, večni in vsemogočni, se je učlovečil, da prinese ljudem miru in pomoči. Ni se rodil v kraljevem gradu in ne v ponosni palači, tudi v revni kočici ne. V skalni votlini ob Betlehemu, kamor se je zatekala živina ob nevihtah in vetrovih, je prišel na svet Kralj vseh kraljev. Mati njegova je bila revna Devica in rednik njegov je bil — rokodelc. Ubogo božje Dete!

Ubogo? O ne! Kralji in modrijani sveta se v ta lepi božični večer klanjajo Detetu, položenemu v jaslji tam v borni betlehemske votline. Od vzhoda do zapada kipi iz krščanskih src vedna molitev k malemu Jezusu; in ubogo Dete lije milost v iskrene duše. Samo je polno uboštva in trpljenja, a nas dviga k sreči in blaženosti. »Znana vam je milost Gospoda našega, Jezusa Kristusa, da je zavoljo nas ubog postal, ko je bil bogat, da bi po njegovem uboštvu obogateli.« (2. Kor. 8, 9.)

Takoj ob rojstvu hoče biti božje Dete vzglednik in učitelj vsemu svetu. Ali nam njegova revščina ne kliče glasno, da pred Bogom niso veliki tisti ljudje, ki se šopirijo v bogastvu in veselju, ampak oni so njegovi izvoljenci, ki so skromnega duha in ponižnega srca. »Blagor ubogim v duhu, ker njih je nebeško kraljestvo!« Pri jasljah se učimo, kako nično in slabotno je vse, kar se blišči v svili in zlatu; srce pa, v katerem stanuje božji mir in sveta zadovoljnost, je najbogatejše . . . In zato, vi ubogi in zaničevani, pohitite v tem lepem božičnem času pred jaslice, in spomnite se, da je bil tudi vaš Gospod in Kralj ubog kakor vi. Prejmite v teh dnevih milosti in miru, zadovoljstva in sreče od najubožnejšega Deteta, ki se je kdaj porodilo na svet! Pridite! . . . pokleknite! . . . molite! . . .

Ah, lahka je molitev v sveti betlehemske votlini. Božje Detece leži v jasljah in ob njih kleči Mati Devica. Nebeška radost ji polni čisto srce, nepojmljiva ljubezen do Sinu njegove preveva vse njene misli. In gotovo se ji vnovič v duši poraja lepa pesem: »Moja duša poveličuje Gospoda . . .«

Pastirji so zbrani okrog jaslji, da molijo Dete nebeško. A Marija jih ne opazi, ker je vsa zaverovana v najdražji zaklad svojega življenja. O najlepši vzor čiste materinske ljubezni!

Toda — čujte — naš brezverski čas se trudi, da spodi tudi to najčistejšo materinsko ljubezen — v kot. Razbiti hoče svete družinske vezi, ki so temelj vse človeške družbe, zasejati hoče razpor v rodbine in zasađiti v srca mesto ljubezni — sovraštvo. Laskajoč se človeškim strastem hoče pehniti ženo v sužnost, otroke v siročino, moža v uničujočo razkošnost, razdreti hoče — zakonsko zvezo. To so želje našega brezverskega časa, ki se noče skloniti pred jaslice, kjer deli božje Dete svoje milosti.

Vendar tudi na brezverska srca trka ob božičnem času angelska pesem: » . . . mir ljudem na zemlji!«

dem na zemlji!« V borni betlehemske votlini, tam je doma sveti mir, kakršnega svet ne more dati. Angeli božji ga razglašajo širom zemlje, in trda srca se omehčujejo, mrzla se ogreva, čez ves svet plava sveti mir, božji mir. —

O le pridite vsi in sklonite se k jaslicam! Nežno božje Dete bo tudi vas, ki ste hodili po grešnih potih, pogledalo z usmiljenimi očmi. Pridite! Zrli boste Devico-Kraljico, videli boste z dušnimi očmi njeno čisto srce, in objel vas bo božji mir in napolnil dušo vašo. Učite se tu ob jasljah, da je zakonska zveza nerazrušna, učite se, da mora družinsko življenje vezati taka ljubezen, kakršno zrete tu v borni betlehemske votlini. Raz vseh obrazov, glejte, sije sveta čistost in brezmadežnost. Tudi v svetem božjem miru živi družina, ki je postala prvi vzor tisoč in tisoč srečnim krščanskim družinam: vsa razbrzdanost brezverskega sveta ne bo izbrisala človeštvu iz spomina Matere Device, ki je najlepša vzglednica krščanskim materam; in sveti Jožef, vzor devišstva, bo vekomaj svetil potujočemu človeštvu kot najsvetlejša zvezda-vodnica.

Zato pa, vi, ki ste dobre volje, sklonite se v ta lepi božični čas pred jaslice in odprite svoja srca. Tisto Dete, ki je sredi velike paganske teme prižgalo luč resnice in milosti, bo tudi v vaša srca poslalo božji žarek. In nebeški angeli, ki v ta lepi božični čas po vsem svetu oznanjajo božji mir, bodo tudi za vas izprosili od božjega Deteta milosti, da boste z njimi zapeli večnolepo pesem: »Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje« . . .

Lepa pesem! Človek bi jo slušal na veke in bi se ne naveličal. Saj nam lije toliko tolažbe v revna srca in daje toliko moči našim šibkim dušam. Nežno Dete v betlehemske votline — to je naš večni cilj, h kateremu se vedno in vedno povračamo v težavah in borbah življenja. Saj verujemo zvesto, da je on moč in Bog, ki je premagal svet in z neovrgljivo silo svojega nauka razbil in strl jeklene sulice in bodala poganska. Mir nebeški je prinesel ob božičnem času na svet, a poganski narodi in vse sile pekla so se dvignile nasproti Niemu, ker niso hotele sprejeti božjega miru. Lili so potoki krvi, mučniški ognji so plapolali, divje zveri so besnele, toda zaman. V krščanskih srcih je dihal mir božji, ki ga je Gospod prinesel na svet, in ta sveti mir je premagal vse sovražne sile. Poganstvo in brezverstvo, narodi in države, mogočno bogastvo velikašev-nevernikov, vse je tonilo v propast, ubogi in zasramovani krščanski mučniki pa so zmago-slavno upirali svoje poglede v Kralja mučnikov, v Kristusa. Trdno so verovali, da bo v enec zmage si priboril On — mogočni Bog.

In tudi v današnjih dneh se ponavlja ista igra. Novi brezverci se z naporom vseh svojih moči dvigajo proti Niemu, ki je prinesel božji mir z neba. Kristus, krščanstvo, krščanska pravica in ljubezen — to so tisti visoki vzori, ki jih hoče zatreti in uničiti današnje stoletje. Odtod toliko bojev, toliko trpljenja in gorjā, pa tako malo miru v današnjih dneh. Ali vendar . . . tudi v tem težkem položaju stopa krščanstvo svojo zmago-slavno pot naprej in lije božični mir v srca človeška. Ljudstvo premišlja svoje trpljenje ter išče, kje biva vzrok sedanjega gorjā. In spoznanje prihaja v duše človeške: toliko gorjā in bede zato, ker je brezverski svet — zapustil Boga! Kaj je bolj očitno, kakor ta resnica? Iztrgajte človeku vere in v srce se bo naselila praznosta in obup. Človeštvo hlepi po bogastvu in slavi ter zameta zakon krščanske ljubezni. Zato ni čuda, da ves naš čas preveva podlo in brezsrčno samoljubje, ki divja dalje in dalje, naj se tudi pod železnim kopitom v smrtnem boju

zvišajo milijoni. Ni čuda, da se mogočni nasilniki šopirijo v svobodi, a za slabije, ki nimajo sile, ni pravice.

Spoznalo je človeštvo vsaj deloma, kje je iskati vzroka tej veliki bedi današnjih dni, in zdaj se vrača iz puste in mračne tujine — h krščanstvu. Vseposvodi, v Ameriki in na Angleškem, v Rusiji in Nemčiji, na Danskem in Norveškem, da celo v brezverni Franciji se vzbuja krščanska zavest in začenja krščanski prepoved.

Z zaupanjem gledamo v bodočnost. Tista svetla zvezda, ki je pred malone dva tisoč leti zasijala nad Betlehemom, sije še vedno v isti nebeškomi svetlobi. In angeli, ki so nekdanje oznanjali mir ljudem, razglašajo tudi danes širnemu svetu: »Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji!« Človeštvo naj da slavo Bogu, in Bog bo dal mir človeštvu!

Kristus — luč in mir! Česa si želi človeški duh bolj nego luči? Po čem kopri strastneje človeško srce, kakor po miru? In On je prišel v sveti božični čas raz nebo in nam je prinesel vsega — luči in miru.

Kako lep čas! Ob oknu slonim in zrem v bele poljane, pokrite s snežno plastjo. Tam v daljini se blesti cerkveni zvonik, in svečano pojo božični zvonovi. Jaz pa se potapljam v svete misli . . . nazaj, nazaj v tisti čas, ko je Luč zasijala na vzhodu in so poslanci božji peli nad Betlehemom angelsko himno. Nič več ne buče borbe sveta, vse je mirno in pokojno. Božje Dete se smehlja pred menoj v jasljah, ob njih pa kleči Devica, zamaknjena v nebeške misli. In ob strani Device stoji sveti Jožef; trudno oko mu počiva na Detetu. V srcu mu gori ljubezen božja. Samo ena misel mu kali srečo: da je Dete božje tako ubogo in revno. Njegove žuljave roke niso v stanu, da bi nebeškemu Detetu olajšale trnjevo pot. Ali . . . saj je bilo po večnem božjem sklepu usojeno tako, da mora to nebeško Dete hoditi mučeniško pot skozi življenje od Betlehema do Kalvarije. In če je bilo sklenjeno v nebesih, kdo bi prečrtal nebeške sklepe? Nobeni človeški duši ni usojeno, da bi mogla predručiti božje misli. Bog — večna Ljubezen — je hotel in zgodilo se je . . . Ubogemu tesarju je bilo izročeno v varstvo sveto Dete. Lahko bi bil dosegel to največjo čast mogočen kralj in vladar, ali Bog je hotel, da ubogi delavec čuva največji zaklad sveta. Tako so nebesa sama posvetila delo in s tem blagoslovila delavske stanove — v tolažbo vsem trpečim.

Zato pa, vi, ki stanujete v palačah in se oblačite v svilo in baržun, vi, ki živite v brezdelju in razkošju, sklonite se pred jaslice in učite se ceniti — žuljave roke.

Žulji krvavi, dela ste trdega razglasovavci; priče ste svete lepše bodočnosti oznanjavavci.

Dr. Krek.

. . . in zvonovi pojo ubrano in nalahno, kakor še nikdar poprej. Zareče oči upira nebo na zemljo . . . tih . . . tišje . . . nebo se bliža . . .

In v teh svečanih trenutkih čuti duša človeška nadzemsko blaženost. Tam v kotu slone jaslice in rdeča lučka gori pred njimi. Nbroj pastirjev hodi po hribcu med ovčicami. Pod hribom pa stoji hlev in v njem leži Detece božje.

Sveti čas!

Po vseh obrazih je razlit mir božji; v nobenih očeh ni opaziti žalosti. Sama sveta zbranost in zamaknjnost — tja v kot proti jaslicam. . .

...in čudezni zvonovi brnijo v dalji ubrano in nalahno — kakor bi vsemu svetu oznanjali angelsko blagovest:

»Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji!«

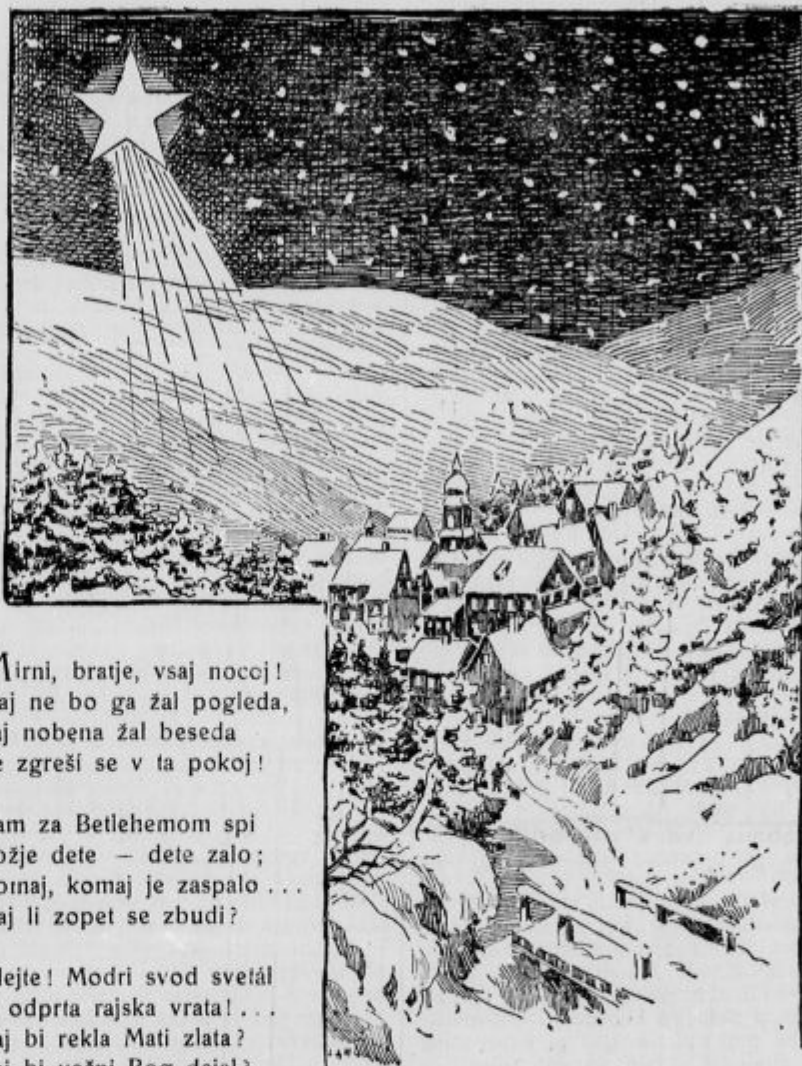
Pozdravljena tisočkrat, Devica devic, ki si rodila — Zveličarja sveta!

Pozdravljen tisočkrat, ti sveti tesar, Fer je tvojim žuljavim rokam Oče nebeški v varstvo izročil svoje edinorojeno Dete!

Naročajte in širite »Domoljuba«. „Domoljub“ je najcenejši list, ki prinaša v vsaki številki ogromno koristnega in poučnega berila ter najraznovrstnejše novice iz vseh krajev. V novem letu obeta biti še zanimivejši, ker so nam sodelovanje obljubili poleg dosedanjih še mnogi drugi dopisniki zlasti iz Spodnje Štajerske in Primorske. Kar nas najbolj veseli, je to, da so se prav pridno jeli oglašati naši vrli mladeniči, katerim se zahvaljujemo in jih prosimo, naj nam še nadalje ostanejo zvesti in tudi druge tovariše svoje pridobe za naš list. Prinašal bo „Domoljub“ v bodoče zaznamek s e j m o v na Kranjskem, kar bo gotovo razveselilo naše kmete, da jim ne bo treba brskati po pratikah. Odmerili bomo tudi nov poseben prostorček „za našega gospodinjca“, ki že toliko let v velikem številu podpirajo „Domoljuba“ z naročevanjem in torej zaslužijo, da „Domoljub“ tudi njim posveti nekoliko več pozornosti in skrbi. Upamo, da bomo s tem posebno vstregli našim gospodinjam. — Torej na delo sedaj ob praznikih! Povemo še, da je naš list najbolj razširjen, da zahaja v vseh pet delov sveta. Nekaj naročnikov imamo celo v Avstraliji, Aziji, veliko v Afriki in Ameriki.

„Društveni koledarček“ za l. 1907 je ravnokar izšel in se dobiva za 1 krono pri „Slov. kršč. socialni zvezi“ v Ljubljani. Oblika je bolj priročna kakor dosedaj, vsebina pa jako zanimiva; zlasti pouk, kako treba urediti svoje zasebno knjigovodstvo, je silno praktično sestavljen; pridejane tabele pa vsakemu omogočujejo, da takoj prihodnje leto začne v koledarčku pravilno zapisavati svoje zasebne dohodke in stroške. Zato zlasti kmečki možje in mladeniči, sežite po tej vseskozi praktični knjižici!

Mirni, bratje, vsaj nocoj!

Mirni, bratje, vsaj nocoj!
Naj ne bo ga žal pogleda,
naj nobena žal beseda
ne zgreši se v ta pokoj!

Tam za Betlehemom spi
Božje dete — dete zalo;
Kornaj, komaj je zaspalo ...
Naj li zopet se zbudi?

Glejte! Modri svod svetál
in odprta rajska vrata! ...
Kaj bi rekla Mati zlata?
Kaj bi večni Bog dejal?

Kadar spet bi blagoslov
doli v ljudske krove zlival,
vse osrečil — pa bi skrival
vrh slovenskih ga domóv.

Kadar rajska Mati spet
angele po zemlji pošlje,
vsem blaginje bodo došle —
a nobena ne v naš svet.

Mirni, bratje, vsepovsod!
Videl nas bo miroljube
in otel nas bo pogube
Večni Oče in Gospod.

Mirno! Že se nižajo
nam nebesa z blagoslovom ...
Tiho vsak pod svojim krovom! —
Angeli se bližajo — — —

Silvin Sardenko.

Razgled po domovini.

Vesele božične praznike in srečno novo leto vošči ob sklepu starega leta „Domoljub“ vsem svojim naročnikom in prijateljem!

Zgodovina avstrijske ustave. Današnji „Domoljub“ prinaša to, ravno sedaj tako važno razpravo. Iskreno priporočamo,

naj se po izobraževalnih društvih bogata tvarina, ki je tu zbrana, poljudno v predavanjih obdela. Tudi, kdor je bral razpravo, bo tako predavanje rad in s pridom poslušal.

V Gradcu je bil 22. t. m. promoviran doktorjem prava c. kr. finančni komisar

g. Anton Janežič iz Ljubljane. Novemu doktorju naše najiskrenejše častitke!

Nov zistem ljubljanskih branjev. Dosedaj so branjeveke na trgu preganjale mraz s tem, da so imele v piskrih žrvjavico in se pri teh grele. Nedavno so pa pogruntale drugo. Nanesle so skupaj kup

starih košar in desk in vse to zažgale. Ko je pričelo dobro goreti, so drle skupaj in se ob plapolajočem ognju grele. Tega veselja pa niso dolgo uživale, ker prišli so tržni organi in ogenj so morale branjevke pogasiti.

Dober nasvet. Mestnemu policaju Pintarju, ki nadzoruje trg, kjer se pa oddajajo živila, bi svetovali, naj nekoliko dostojneje občuje s prodajalkami. Uboge reve prinesejo z dežele živila na prodaj, a g. Pintar vpije nad njimi in kolne liki surov živinski hlapec. Malo več olike bi ne škodovalo.

Umrli je 13. t. m. na očetovem domu salezijanski klerik č. g. A. Mramor iz novomeškega predmestja. Naj počiva v miru nadebudni mladenič!

Moč cerkve na Kranjskem. Izšla je na Dunaju v zalogi Leonove družbe lepa knjiga o delovanju cerkve in ljubljanski škofiji. Iz te knjige posnamemo, da je združenih v Marijinih družbah kranjskih 33.138 udov in v bratovščini sv. Rešnjega Telesa pa 109.200 članov. A ne samo na verskem temveč tudi na vseh drugih poljih, deluje cerkev z vso vnemo in živahnostjo.

Premog iščejo na Jagnjenici v župniji Svibno. Kakor pravijo, mora biti trboveljski premog v zvezi s žentjanškim. Ali bodo kaj našli in ali se bo obrestovalo kopanje, bo pokazala prihodnost.

Obrambena zveza zavednih obrtnikov se imenuje društvo, katero so obrtniki ustanovili nedavno v Ljubljani. Namen temu društvu je: varovati skupne in posameznega obrtnika koristi in mu dajati pravne svete. Kratko: Ta velevažna zveza se bo brigala za vse koristi obrtnega stanu in svojih članov. Liberalci so v svojem listu „Narodu“ kajpada takoj napadli to zvezo ter psovali obrtnike, ki so se združili, da se medsebojno podpirajo in svoje itak slabo stanje po moči zboljšajo. Odbor te zveze je takole sestavljen: Weibel Jož., ključavničar, načelnik; Pust I., ključavničar; Ložar Jer., krojač in gostilničar, Anžič Franc, kolar; Globelnik Jožef, krojač; Kunstler Fr., kovač; Rozman Fran, čevljar; Sirk Ivan, mesar; Kregar Ivan, pasar; Ogrin Ivan, zidarski mojster, Vrhnik; Babič Franc, krojač, Škofja Loka. — Pregledovalci računov: Končan Fran, slamnikar, Domžale; Trpin Matevž, slikar, Ljubljana. Novi obrambeni zvezi želimo mnogo uspeha!

Delavska akademija na Jesenicah. 8. in 9. t. m. se je vršila na Jesenicah jako dobro obiskana akademija delavcev. Došli so delavci iz raznih krajev Kranjske, Goriške a tudi vrli Korošci so bili dobro zastopani. Nastopili so najboljši govorniki, ki so želi obilo uspeha. V soboto 8. zvečer je bila veselica v novem delavskem Domu, v nedeljo popoldne pa ljudski shod, na ka-

terem je govoril g. Gostinčar iz Ljubljane. Shod je izrekel zahvalo našim poslancem, ki so v boju za volivno reformo stali zvesto na strani ljudstva.

Slovensko društvo. Tako se imenuje neko društvo ljubljanskih liberalcev, ki je zborovalo v „Narodnem Domu“ v Ljubljani pred dobrim tednom. „Narod“ je bobnal in rotil vse svoje somišljenike, naj gotovo pridejo na občni zbor imenovanega društva. In prišli so — — — celih 27 mož je došlo. In ti so sklepali, kako bodo kranjsko deželo rešili iz rok teh hudobnih klerikalcev. Najbolj se je ustil dolgočasni poslanec, dr. Ferjančič, ki je svetoval, naj to društvo napravi podobore po deželi in naj pošilja govornike na shode po deželi, da bo cela dežela dobro pripravljena za volitve in da bo zopet — tako si je mislil Ferjančič, a se ni upal tega glasno povedati — njega poslala na Dunaj, da bo v državni zbornici lenobo pasel, doma pa kot sodnijski nadsvetnik polno plačo vlekel. Novi predsednik društva liberalni advokat dr. Kokalj je povedal, da bodo člani dobivali za znižano ceno ali pa brezplačno „Gorenjca“ in „Notranjca“. Te liste bodo torej vsiljevali liberalci z novim letom našemu ljudstvu. Vsakdo, ki bo dobil liberalne liste naj jih vrže tja, kamor spadajo — v peč.

Ljubljanski knezof premilostni gospod dr. Anton Bonaventura Jeglič se je mudil v nedeljo 16. t. m. v Šmihelu pri Žužemberku, kjer je spovedoval in pridigoval; v sredo 19. t. m. se je odpeljal na Dunaj v gosposko zbornico, da glasuje za splošno in enako volivno pravico, v nedeljo 23. pa se je pripeljal zopet v Ljubljano.

Lepo božičnico so napravili zavedni volivci starološke občine „Slovenski Ljudski Stranki.“ Pri občinskih volitvah so v dveh razredih z veliko večino popolnoma porazili liberalce. To občino so namreč imeli do sedaj liberalci v posesti. Sedaj je končano njihovo gospostvo. Le v I. razredu so zmagali z enim glasom. Liberalna stranka je smatrala Staro Loko za svojo nepremagljivo trdnjavo, a ogromna večina ljudstva je pokazala, da ne mara nič vedeti o liberalizmu. Naj slede tu zanimive številke: Podobčina Dorfarje naših 95, liberalnih 35, podobčina Godešič naših 97, liberalnih 50, podobčina Godešič naših 96, liberalnih 6. V III. razredu so nato dobili naši 232 glasov, liberalci samo 22, v II. razredu naši 56, liberalci 10. V I. razredu naši 13, liberalci 14. Naj bi tudi druge občine tako temeljito obračunale z liberalci. Slava vrlim Starološkimi volivcem!

Premog nad Št. Rupertom. Z ozirom na gradnjo nove železnice Trebnje-Št. Janž so se Št. Ruperčani jeli bolj brigati za svoje prirodinsko bogastvo v hribih. Slutilo se

je že prej, da nimajo premoga samo v Št. Janžu, ampak da sega premog tudi v gorovje fare Št. Rupert. In res so jeli te dni kopati v Ravnih, $\frac{3}{4}$ ure nad Št. Rupertom na severozahodni strani in prišli so do premoga, katerega so prišli preiskavat že neki Nemci. Ne samo železna ruda torej tudi drugih rudninskih snovij se bo dobilo. Zato naj bi vendar odločilni faktorji gledali, da se železnica pritegne kolikor možno blizu Št. Ruperta. Pozor torej!

Za vodovod v Cirknici in Rakeku, ki bo stal 410.000 kron, je sklenil deželni odbor, da prispeva z 25 odstotki. Sklenil je prositi vlado, da država prispeva z 50 odstotki z ozirom na to, da je vodovod že zaradi vojaških vaj ondi nujno potreben.

Nov most v Ljubljani. — Osuševanje barja. Dela za osuševanje barja se prično s poglobitvijo ljubljaničine struge l. 1908 in se nadaljujejo potem dalje proti barju. Vsi stroški bodo znašali 4.184.000. Sedanji Frančiškanski most bodo podrl in v smeri Stritarjeve (Špitalske) ulice zgradili nov most, ki bo širok 16 metrov, kakor so široke Stritarjeve ulice.

Utopljenka v blejekem jezeru. Z Bleda se nam poroča: Tu so dne 14. t. m. iz jezera potegnili 26letno Terezijo Rogač, ki je pred 14 dnevi izginila z doma. Revici se je v zadnjem času omračil duh. Svetila ji večna luč!

Za notarja v Trziču je imenovan notarski kandidat g. M. Marinček, za notarja v Senožečah pa notarski kandidat g. Ivo Bakovnik.

„Na ples.“ Ravnokar je izšla knjižica „Na ples“ v drugem natisu. Prvi natis je bil v par tednih popolnoma razprodan. To priča, da je knjižica moderne veljave. Na stotine naročil je prišlo iz vseh strani slovenskih pokrajin za drugi natis, še preden je bil obelodanjen. Sedaj upamo, da vstrežemo vsem naročnikom. Cena knjižice je tako nizka (30 stotink), da se komaj pokrijeje stroški, to pa radi tega, da je pomagano tudi revnejšim slojem. Knjižica je pisana za prijatelje in sovražnike plesa, za izobražence in preproste, za stare in mlade in za obojni spol. Slovensko časopisje je splošno prvi natis prav laskavo ocenilo. Priporočajo se večje naročbe. Naroča se po dopisnici (ker se bodo prilagali poštni čeki) edino pri upravi in uredništvu „Družinskega prijatelja“ v Trstu (Via S. Francesco d'Asissi 15, I. n.).

Listnica uredništva: Cenjene dopisnike „Domoljuba“ opozarjamo, naj svoje dopise tudi podpišejo s pravim imenom. Vsakemu je zajamčena uredniška tajnost. Dopisi brez podpisov romajo v uredniški koš.

Gorenjske novice.

Iz Št. Vida nad Ljubljano.

Varčnost med mladino. „Čebelica“, ki jo je januarja t. l. ustanovila Blaž Potočnikova čitalnica, je zaključila svoje račune. Vložili so vanjo odrasli mladeniči in deklet, 757 kron 19 vin., otroci pa 872 K 70 vin., torej skupaj 1629 K 89 v. Od tega so dvignili 890 K 26 v., ostala vsota pa je naložena v domači hranilnici. Pa tudi od dvignjene vsote 890 K 26 v. je večji del na lastna imena vlagateljev naložen v tukajšnji hranilnici. „Čebelica“ je bila torej prvo leto svojega obstanka pridna, naj pri tej ali še večji pridnosti vztraja tudi v novem letu!

Po potresu leta 1895 razdejano podružnico sv. Marjete v Kosezah bodo spomladi začeli popravljati. Načrt je vlada že odobrila. Oboke v cerkvi bodo podrli in jih nadomestili z lesenim stropom, vse cerkveno zidovje in tudi zvonik bodo močno zvezali. Stopnjice na cerkev in v zvonik bodo postavljene zunaj cerkve. Tako bo ta cerkva po dolgi dobi 12 let zopet enkrat služila svojemu namenu; drugo vprašanje pa je, če bo tudi ljubečivo zadovoljivo s tako popravo: leseni strop in stopnjice zunaj cerkve!

Knjižgovo iski tečaj Poročilo v zadnjem „Domoljubu“ o sestanku kmetijskega društva spopolnujemo v toliko, da se je govorilo tudi o podučnem tečaju za knjižgovoštvo. Kdor se želi učiti, naj se do Novega leta oglasi pri načelniku društva, gospodu A. Belcu.

Liberalno izobraževalno društvo ali kaj? Iz Št. Vida nam poroča kmečki fant: Nekak shod je imela tukajšnja podružnica kmetijske družbe v nedeljo 16. t. m. v Žibertovi gostilni na Trati. Predaval je znani Pirc iz Ljubljane. Njegovo predavanje je bilo strokovno, žindre se ni prav nič dotaknil. Zanimati nas pa mora to, da sta na tem shodu imela vodilno besedo oba liberalna Žirovnika. Nadučitelj Žirovnik se je najprvo spodtaknil ob tri fante, ki ne trobijo v njegov liberalen rog, a so vseeno prišli na ta „strokovno“ shod. Prišli so, ker je „Kmetovalec“ vabil vse, tudi neude. — Širokoustni Žirovnik pa je zbranim 40 zborovalcem oblastno naznanil: „Sicer imamo tri ogleduhe tukaj, pa se jih nič ne bojimo, ker smo dobro namazani.“ Kaj ne bo dobro namazan, ko je pred njim na mizi stalo par steklenic piva in prazen krožnik, raz katerega je ravnokar pospravil klobaso. Mi kmetje se ne moremo vsak čas tako namazati. Dalje je predlagal ta „namazani“ učitelj in vsaj desetkrat ponovil nasvet, naj bi se zbirali vsako nedeljo k podobnim sestankom, kjer bi se kaj učili in malo po-

zabavali Tako nam poroča udeležnik tega shoda. Žirovniku naj bi torej kmetijska podružnica služila v namene liberalnega izobraževalnega društva. Svobodno itn. Garantiramo mu pa, da bo s tem potlačil še tisto trohico življenja, kar ga je zdaj še v Šentviški kmetijski podružnici. Saj so ravno vsled liberalnega rovanja „dobro namazanega“ Žirovnika šentviški kmetje že pred leti v veliki večini izstopili iz podružnice in ustanovili lastno kmetijsko društvo, ki šteje že 67 članov, je brez dolga in prav dobro uspeva vkljub blatenju, s katerim ga obkledajo ravno Žirovnikovi pristaši. V kmetijski podružnici so pa le še znani Žirovnikovci liberalnega kalibra in nekaj mož, ki prehitro pozabijo, kdo da je ta Žirovnik, o katerem se je dr. Tavčar pohvalil, da najboljša dela za liberalno stranko na Kranjskem, tisti Žirovnik, ki je bil na zaupnem shodu one stranke, ki je vzela na program razporoko, ločitev cerkve od države, ločitev cerkve od šole. Zato pa pozor na ta liberalna društva pod patronanco kmetijskih podružnic!

Iz radovljiškega okraja.

Foverjenik „Vzajemne zavarovalnice“ za Bled in okolico je sedaj ondotni organist g. Janez Lapanje, kateri se slavnemu občinstvu prav toplo priporoča.

Izobraževalno delo. Iz Gorij smo dobili poročilo, da je bilo 8. t. m. v tamošnjem izobraževalnem društvu predavanje. Predaval je dr. Krek o socialnih organizacijah prvih kristjanov.

Občinske volitve na Breznici. Dne 16. decembra so se na Breznici zopet vršile občinske volitve in gotovo govorim iz srca vsej občini, ako povdarim, da so se vršile na vseobčo zadovoljnost. Županom je bil namreč zopet, to je vpetič, izvoljen naš vrli in za Breznico tako mnogozaslužni gosp. Anton Keržišnik, posestnik v Žerovnici. Splošno se tudi ne bi moglo boljšega župana dobiti, kajti on ustreza vsaki zahtevi in stori tudi radovoljno več, kakor je njegova dolžnost.

Iz kamniškega okraja.

Dopis iz Šmarce. Brali smo v „Domoljubu“ da so tudi kamniškega župana izvolili med pogrebce liberalne stranke na Kranjskem. Ker so si pa očitali med seboj, da nobeden dozdej za narod nič delal ni, se je po vsi pravici čutil prizadetega kamniški župan. Ker so povdarjali, da je treba med ljudstvo, je prišel advokat Kraut s svojimi kamniškimi prijatelji in damami v Šmarco med kmete se pokazat ter je bil prav prijazen. Kmetje so si pa mislili: da bi le takrat bil toliko prijazen z nami, ko imamo kaj opraviti z njim in je treba plačevati.

Smejali smo se mu, saj še za Kamnik nič ne stori, kaj se bo potem štulil med kmete, kateri so mu samo takrat dobri, kadar jih je treba izžemati. Šmarca še ni zanj; pa več sreče drugod.

V mestni hranilnici v Kamniku kar ne mirujejo. Še vedno hočejo terorizirati stranke in po sili jih hočejo pripraviti, da bi nehale vzdigovati vloge. Kako nespametno: ljudje so se pričeli zavedati in vedo dobro kaj delajo. Stranke pa, ki se ne marajo kregati s surovimi ljudmi, opozarjamo, da hranilnica sprejema tudi hranilne knjizice kot gotov denar.

Možato so nastopili gospodje odborniki društva „Kamnik“ v Kamniku v obrambo verske zavesti s tem, da so v polnem številu zbrani v svoji seji dne 16. t. m. odpovedali soglasno g. Slatnarju lastniku in tiskarju „Našega lista“ prostore v „Kamniškem domu“. Ta list je v številki 74, dne 14. t. m. infamno napadel pastirski list avstrijskih škofov glede zakona in šole ter je, kakor mu je narekovala „Svobodna (t. j. framazonska) misel“ pozivljaval slovensko ljudstvo k izstopu iz rimske cerkve. S tem odločnim nastopom so pokazali gg. odborniki društva „Kamnik“, da napredujejo in vrlo umevajo duh časa.

Nova „Hranilnica“ v Kamniku izvrstno napreduje. V kratkem času, kar obstoji, ima že nad pol milijona prometa. Dobra stvar se sama hvali.

Iz Mengša. Izobraževalno društvo v Mengšu je kupilo Ladšteterjevo tovarno za društveni dom. To poslopje stoji na najlepšem kraju v Mengšu, je enonadstropno in v jako dobrem stanju. V prvem nadstropju je velika dvorana za shode, predstave in veselice, ostali prostori se bodo porabili v razne namene. To bo eden najlepših in največjih društvenih domov na Slovenskem.

Predavanje. Dne 16. decembra je izobraževalno društvo v Mengšu priredilo predavanje v Ladšteterjevi tovarni. Govor je bil o zadružništvu. Prišlo je k predavanju 250 do 300 poslušavcev. Kako so se zanimali za predavanje, kaže to, da so za to in ono popraševali med govorom. Ker ima društvo sedaj krasne prostore, upamo, da se bo vedno več udeleževalo predavanj.

Božičnica. Na sv. Štefana dan popoldne ob 3. uri je priredilo izobraževalno društvo v Mengšu božično veselico s petjem, deklamacijo, tamburanjem in tombolo. Vstopnine ni nikake bilo.

Sv. misijon v Mekinjah prvi teden v adventu se je prav dobro obnesel. Ljudstvo domače in iz okolice se ga je prav pridno udeleževalo. Da bi sad ostal trajen! Čč. gg. misijonarjem za obilni trud: Bog plačaj!

Iz kranjskega okraja.

Župan Janez Brodar v Hraslju pri Kranju je umrl in so ga v soboto pokopali v Šenčurju. Pokojnik je bil občesposlovan mož, trdnega krščanskega prepričanja. Njegovo smrt bridko občuti vsa občina. Pogrešali ga bodo posebno siromaki, katerim je bil dober oče. Županske posle je vodil z veliko marljivostjo in požrtvovalnostjo. Izvrstno je skrbel tudi za svojo družino. N. p. v m.

Iz Preddvora. Pri nas že dalj časa gospodari huda bolezen vročnica (legar). Iz Bašlja že od začetka šole ne smejo otroci v šolo. Zanesla se je ta bolezen tudi na Zgornjo Belo in v eno hišo v Tupaličah. Nekaj jih je vročnica tudi že pobrala. Hvala Bogu, kaže se vendar, da bolj in bolj popenjuje. — Iz našega izobraževalnega društva malo izveste. Vsega tudi ne poročamo. Poročati pa moramo, da nas je pretečeno nedeljo eden naših udov Aleš Pekovec, občinski sluga, prav razveselil s povabilom, da hoče sam nastopiti ter nam kaj koristnega povedati. In res, govoril je o občini, o njenem pričetku, delovanju in posebno o pravicah župana. Vnemal je naposled tudi druge ude, naj po njegovem zgledu nastopajo, posebno mladi, da bo naše društvo oživelo in res živelo. Naj berejo kaj o gospodarstvu, kmetijstvu. Alešu Pekovcu smo za pogumen nastop in za koristno predavanje hvaležni ter mu kličemo: Še večkrat nastopiti!

Iz Smednika. Pisali smo že enkrat, da bi bilo potrebno tudi pri nas izobraževalno društvo, in sedaj pišemo zopet in kličemo na delo. Mladeniči sedaj po zimi, ko se drugod vrše predavanja v izobraževalnih društvih, je pri nas vse nekako zaspano, ob nedeljah popoldne gredo fantje navadno v gostilno, kjer si pri vinu preganjajo dolg čas. Ako bi se ustanovilo tako društvo in poskrbelo za podučna predavanja, bi se možje in mladeniči marsikaj koristnega naučili mesto da bi po gostilnah sedeli. Na delo, mladeniči in možje, naša fara je skoraj največja na Gorenjskem, pa nimamo nobenega društva. Poglejmo na Presko, celo Zapožani so nas prekosili. Tudi mi moramo napredovati! — Mladenič smledniške fare.

Dolenjske novice.

Belokranjske novice.

d Možje volivci občine Dobljče! Takoj po praznikih pride za nas važen dan, dan volitve. Gledati moramo, da se bomo hrabro držali. Voliti moramo za župana slovenskega in katoliškega moža. Naš bodoči

župan mora biti torej kakor dosedaj vedno Slovenec. Da to povdarjam, naj se nobenemu čudno ne zdi. Naša občina obstoji pravzaprav iz dveh, dobliške in maronske. V prvi so sami Slovenci, v drugi je večina Slovencev. Vkljub temu imamo vedno hud boj, ker se nekateri naših mož za volitve premalo zmenijo. Kočevarji pa vedno bolj napenjajo svoje sile. Gotovo je še vsakemu v spominu, kako agitacijo so razvili pri zadnjih volitvah. Koliko so se trudili posamezni, kaže samo to, da je eden zapravil za to delo ves denar, ki ga je dobil za prašiča. Hodil je po kočevskih vaseh do njihovega največjega gnezda — Kočevja kakor kak prerok in jih priganjal k volitvi. Tako so prišli tu i oni, ki nimajo pri nas drugega kot en košček vinograda. Ker je nas precej manjkalo, so zmagali v III. razredu. Vkljub temu je bil županom zopet izvoljen naš velezaslužni gosp. Matija Vertin, ki izvršuje vestno in natančno s splošno zadovoljnostjo ta posel že 23 let. Večine ne smejo imeti Kočevarji v nobenem razredu. Zato možje Slovenci na noge! Vsakemu naj bo glavna naloga, da se udeleži volitev, kajti le tako se lahko Kočevarje nazaj potisne. Nobeden naj se ne izgovarja, da nima časa ali da bodo že brez njega lahko vse opravili. Vsak imej toliko ponosa v sebi, da hoče tudi on pri tem kaj govoriti. Nobeden naj ne bo razžaljen, ako ravno on ni izvoljen. Tudi to naj nobenega ne odvrta od volitev. — Eden izmed volivcev.

Iz Št. Ruperta.

Shod v Št. Rupertu. Resolucije, ki so se predlagale na shodu in ki izražajo popolno zaupanje vrlih poslancev Slovenske Ljudske Stranke, je priobčil „Domoljub“ že v predzadnji številki. Danes hočem dodati vsebino govora dr. Schweitzerja. Gospod poslanec se je najpoprej ozrl na Dunaj, kjer so ljudski poslanci in prijatelji izvršili veliko delo za napredek vseh stanov, posebno še kmečkega in delavskega ljudstva. Povdarjal je, da je bil sedanji volivni red popolnoma krivičen, ker je na primer na Kranjskem imelo veleposestvo 2, mesta 3, kmetje samo 5 poslancev in cela dežela pa enega. Kmet mora plačevati največ davkov, uradništvo pa je prosto davkov — a vendar ima vsak uradnik več pravice kot vsak kmet. Ali je to pravično? Naglašal je gospod govornik, da so se liberalci v sili posluževali besed: Kmet naj voli kmeta, samo da bi jih premotili in jim vsilili kakega liberalnega zadirača, ki mu ni mar ljudska korist, ampak njegov žep. Prav je, da bi volil kmet kmeta in v Slovenski Ljudski Stranki je veliko poslancev, ki so kmetje, ali naš katoliški slovenski kmet mora pomisliti, da morajo biti

pri izdelovanju postav tudi bolj učeni poslanci, ki gledajo, da se postava napravi v pravem duhu, da ne škoduje katoličanom, da ni škodljiva kmetu.

Navedel je, da je katol. ljudska stranka delovala na to, da se vojaška dolžnost uvede samo za dve leti in bode še silila v to. V dveh letih se lahko tudi nekaj nauči. V drugi vrsti je potrebno, da se manevri in orožne vaje ne napravljajo v največjem delu po letu, ampak ob drugem času. Uvoz tuje živine se mora zapreti, da se varuje s tem kmet pred kužnimi boleznimi in da se cena domači živinoreji povisa.

Naši poslanci delovali so na to, da se osnujejo kmetijske zadruga. Tudi kmetje naj imajo svojo zbornico, kakor jo že ima vsak stan — in tukaj naj se pravi pošteni kmetje pogovore kaj storiti za prosep kmetijstva. Ljudska stranka bode delala na to, da se razbremene zemljišča, ker grozno je slišati, da so obresti dolgov petkrat večje nego zemljiški davek sam. Zato treba hipotečnih bank, po katerih bi se zemljišča razbremenila. Treba je skupne zavarovalnice proti vsakovrstnim škodam, kateri denar naj bi država dala mesto fsih podpor, od katerih dobi posameznik samo drobtinico — a bi v slučaju zavarovanja dobil saj primerno odškodnino. Zavarovanje za starost se mora uvesti, drugače bodo vse delavske moči ušle v Ameriko. Tako so se kmetski poslanci res trudili, da bi storili kaj za kmeta kaj ko so nasprotniki nagajali in predlagali, naj se kmetje živijo s tem, da bi delali zobotrebce in pa da bi si krave izposojevali od zadrug. Ta misel liberalcev je tako n.umna, da bi se ji krave same smejale. Gospod poslanec je odločno govoril za to, da morata šola in cerkev delovati skupno in da se ne sme nikdar dopustiti, da bi se krščanski nauk vrgel iz šole. Vera brani državo, zato naj tudi država brani vero. Vera govori, da je zakon svet, in država ne sme dopustiti, da bi se želja liberalcev izpolnila, ki hočejo, da se mož in žena ločita. Zakon mora ostati tak kot je sedaj.

Slednjič je pojasnil vso zadevo glede železnice Trebnje-Št. Janž in priporočal, da naj se vsled resnične potrebe občina Št. Rupert potegne zato, da dobi železnico kolikor mogoče blizu in da se zagotovi tudi skladišče.

Vsi navzoči čez 250 so bili zadovoljni s poročilom gospoda Schweitzerja in na besede gospoda kaplana so vsi enoglasno pritrtili resolucijam, ki so se prebrale. K sklepu pripomnim, da so taki shodi potrebni, ker se ljudje resnično pouče o vseh zadevah, ki so važne tudi za kmeta, in pre-

pričajo tudi, da naši poslanci — ki stoje na katoliškem stališču, res delajo in ne pasejo lenobe. Resnično, katoličan je veren, brani vero in je delaven tudi v polni meri za ljudstvo.

Iz ribniškega okraja.

Miklavž je nosil in parkelj pobiral. Posebno je obdaril letos Miklavž sodraško dolino. Prinesel jim je župana Franciška Bartola, res še prejšnjega, vendar pa na novo in še celo dvakrat izvoljenega. Ž njim je pa prinesel tudi starejšinstvo in to seveda klerikalno, ker je Miklavž škof in škof drugačnega ne mara in nima. — Matevža Grudna je pa pobral parkelj in ga pobasal v svoj koš. Da bi ga pa ne zeblo v košu in mu ne bilo dolgčas, je prosil parklja, naj vzame še njegove „neodvisne“ tovariše in naj jih zbaše v svoj koš. Radi so šli drug za drugim k Matevžu v koš, samo Matevžev pobratim Jurij Drobnič je izstopil rajši iz odbora nego bi šel v parkljev koš. Za tri leta smo zdaj dobri, da ne bo nosil Miklavž tako obilnih darov in parkelj ne pobiral takih — trmoglavcev.

Gregorski fantje so za Božič darovali domači farni cerkvi mašno knjigo, najlepšo, kar se jih prodaja v Ljubljani. Čast takim fantom!

Gregorčičevo slavlje v Ribnici, dne 30. decembra t. l. obeta biti v lezanimivo. Lepo izbrano je, da bodo nastopili zastopniki različnih stanov in deklamovali stanu orimerne Gregorčičeve pesmi. Čuje se, da je med izobraženci in med preprostim narodom za to slavlje veliko zanimanja, zlasti še, ker je pokojni pesnik pretežni čas svojih zadnjih počitnic prebil v ribniškem trgu pri svojem starem pobratimu gospodu notarju Ignaciju Gruntarju, ki je tudi založil prvi zvezek pesnikovih poezij.

Notranjske novice.

Vipavske novice.

„Zimo in burjo imamo na Vipavskem, ko to pišem; snega pa nič, tega gledamo samo od daleč po gorah.

„Predsednikom krajnega šolskega sveta v Vipavi je bil izvoljen dne 17. t. m. soglasno častni občan vipavske občine, visokorodni g. prof. Karol Lanthieri. Visoki gospod je svoj čas rad stanoval v Gorici, zadnja leta pa se je stalno nastanil v Vipavi, kar je vsekako čast za vipavski trg. Novemu gospodu predsedniku častitamo na ti novi časti in mu želimo vsestranskega zdravja in pa da bi si pridobil prav mnogo zaslug na šolskem polju vipavskem.

„Punčuh, ki ima kaso, ponuja kmetom kapitalov, kolikor jih kdo hoče in sicer na amortizacijo po 8 odstotkov na 20 let. Kmetje, ne dajte se vjeti sladkemu Punčuhu. Par slabih letin, pa ste vničeni in Punčuh vas bo imel še

bolj na špagi, kot vas ima do sedaj. Sicer pa čast g. Punčuhu, nihče v Vipavski dolini tako uspešno in vstrajno ne deluje za liberalno stranko kot on; ljubljanski generalni liberalni štab mu z mirno vestjo lahko pošlje diplomu častnega liberalca. Škoda za Punčuha, da se je vdinjal ljudstvu sovražni stranki, njegova živahnost in agilnost bi bila pa vredna plemenitejših smotrov.

„Drugo Jernejevo »misijonsko« popotovanje v Budanje. Iz Budanj se nam piše, da je prišel tje dne 8. decembra t. j. na praznik M. B. odstavljen in doslužen (torej vendar enkrat!) krajni šolski nadzornik slapenski in največji svobodomislec Vipavske doline (ki pa samo to sme misliti, kar mu diktira dr. Tavčar v »Narodu«), Jernej Žorž. Prišel je pridobivati »klerikalne« Budanje za svobodno misel po »Narodovem« receptu. Najprej je seveda bilo potreba, da spravi ob kredit one, katerim zapajo in verujejo »klerikalni« Budanjci. Zato pa je začel najprej zabavljati zoper dr. Šusteršiča in dr. Žitnika in pa zoper novo volivno reformo. (Zakaj je ta kmetu Jerneju napoti, pač ne umejemo.) Samozavestno, kot le Jernej zna, je stavil vprašanje: Kaj pa sta že dr. Šusteršič in dr. Žitnik za kmeta storila?! Da je zabavljaj tudi proti »Domoljubu«, razume se samoobsebi, no, pa saj tudi »Domoljub« Jerneja še ni nikoli pohvalil. Zdaj pa se oglasi eden naših mož in pove Jerneju v obraz samo en slučaj, kako se je dr. Žitnik potegnil za kmeta v deželnem zboru, ko se je namreč šlo za ljubljansko gledališče, za katero mora kmet šteti lepe svote. Dr. Žitnik je zahteval, naj gledališče plača tisti, ki hodi vanj, naj ga plača Ljubljana sama, čemu naj ga plačuje kmet, ko nima od njega nobene koristi, če se Ljubljancje hočejo zabavati, naj to sami plačajo, ne pa kmet s svojimi žulji, toda narodno-napredni poslanci tega niso hoteli in predlog dr. Žitnikov je propadel. Dr. Žitnik pa je zaklical naprednim poslancem: Boste že videli, kakšne posledice bo to imelo za vas, ako o vašem glasovanju dežela zvé. Dr. Tavčar pa reče Žitniku, da je hujskač, češ, saj tega ni potreba pripovedovati kmetom. To sem jaz slišal — je rekel naš budanjski mož Jerneju — ker sem bil sam pričujoč pri dotični seji deželnega zbora. Kaj so torej pa liberalni poslanci storili za kmeta?! Kaj pa je nato rekel svobodomiselnemu Jerneju? Ali je začel tako misliti, kakor mislijo zavedni Budanjčani? O ne, to bi bilo proti inisli svobodni, pač pa je začel Jernej misliti svobodno po svoje in rekel: »Vse skupaj, liberalna in klerikalna stranka je — ena figa!« Živela misel svobodna! Predno je odšel iz Budanj, je pa rekel v proroškem duhu: »Klerikalni zmaj vlada v Budanjah, na Slapu bo pa vedno vladal liberalni zmaj.« — Tako se je iztekla druga »misijonska rajža« slavnega Jerneja. Ob prvi »rajži« je razlagal Budanjcem pred par leti opično teorijo in pripovedoval, da njegov praprastari praded ni bil človek, amak prava pravcata »afna«, in bi bili skoraj verjeli; tudi je okregal budanjske liberalce, da niso zanič, če bi bil on v Budanjah, da bi vse drugače delal za liberalno misel. — K sklepu pa kličemo Jerneju: Le še večkrat pridite v Budanje — drugo leto za predpust vas za gotovo pričakujemo, — kajti verjemite nam, da se prav izvrstno zabavamo, kadar koli vidimo ali slišimo Jerneja-proroka, ki drži slapenskega liberalnega zmaja za rep, da ne more v — Budanje.

„Krajnim šolskim nadzornikom v Budanjah je imenovan za tri leta g. Jožef Ferjančič, prejšnji dolgoletni župan. Preko 20 let je bil imenovan predsednik krajnega šolskega sveta. Pod njegovim vodstvom se je sezidala nova dvorazrednica v Budanjah. Čast in zdravje vrlemu možu!

Stajerske novice.

„Slovenska krščansko-socialna zveza za Štajersko. V zadnji odborovi seji se je načeloma sklenilo, da se to zimo priredi v Mariboru socialen tečaj za društvene voditelje. Ni sklenjeno, a bržkone bo tečaj začetkoma meseca februarja. Opozarjamo že danes vse društvene voditelje, da se pripravljajo za to prireditev. — Zveza ustanovi več ljudskih knjižnic na narodno nevarnih krajih. Prosimo v to svrhu tu li prispevkov v knjigah in denarjih. Oboje se naj pošilja na Zvezinega blagajnika Fr. Spindlerja, Maribor. — Zveza bo svojim društvom kmalo vposlala seznamek predavanj, ki se lahko v naših društvih uporablja.

„Dvojna mera! Cel teden je že minul od tega, kar je povzročil avtomobil ljutomerskega glavarja tako grozno nesrečo, a nemški listi še vedno molčijo. Če se pa kje fantje stepejo, nemški listi hitro poročajo o tem in še zlobno pristavljajo: Glejte, kako divji so Slovenci. Gospod glavar, zakaj ne poročajo nemški listi o tem?

„Čuden slučaj pasje stekline. — V Kokarjih je stekel Praznikov pes ogrizel drugega psa in šest oseb. Štiri osebe so odpeljali na Dunaj v poseben zavod za take. Kmalopri se je pokazala pri Prazniku še večja nesreča. Stekli pes, ki je hodil ležat v rezanico, jo oslinil in zastrupil, je obgrizel tudi domačega vola, ki je kmalo poginil. Dosedaj je poginilo nesrečnemu gospodarju troje živinčet, ostala živina pa čudno dela v hlevu in neprestano muka. Pričakujejo komisije iz Celja.

„Štajerski deželni zbor se bo sklical po raznih poročilih k zasedanju dne 28. t. m. Zboroval bo samo tri ali štiri dni, da reši proračunski provizorij. Končna rešitev deželnih računov je pridržana daljšemu zasedanju meseca aprila, ki bo trajalo več tednov. Slovenski poslanci bodo odločno nastopili za pravice slovenskega ljudstva, katere jim okoli Nemci prikrajšujejo.

„Iz Hrastnika. One stariše, ki želijo vpisati svoje otroke v »vrtec«, a še niso tega doslej storili, prosimo, da se zgledajo prej ko mogoče, da se more do 2. januarja pripraviti vse potrebno, kakor prostor, učila i. t. d.

„Samoumor. Dne 16. t. m. je v Mariboru skočil v Dravo 27letni zidar Fran Lubi. Močni valovi so ga odnesli in ga vrgli kot mrliča pri železniškem mostu na obrežje. Vzrok samoumora je bila preteča kazenska preiskava.

„Konkurz Majer. Spodnještajerskim Nemcem se je v zadnjem času podrla veliko močnih (!) stebrov. Konkurz Kaiser, Gspaltl, Wegšaidner in Majer pričajo o trhlости nemštva. Zunaj lesk in blesk, notri — dolgovi

Zlasti veliko dolgov je imel vinski trgovec. Emanuel Majer v Mariboru. „Marburgerca“ pravi, da je tabularnih dolgov 150.000 K, nevknjiženih pa 270.000 K, skupaj torej 420.000 K.

š „Narodna stranka“ za Štajersko si je razdelila Spodnje Štajersko na 26 okrajev. Vsak okraj ima svoj poseben odbor. Pozor!

š Slovenska kmetijska zveza. Za ustanovni shod nove zveze se delajo že prav pridno priprave. Kmetje navdušeno pozdravljajo to organizacijo.

Koroške novice.

k Zopet slovenska zmaga na Koroškem. V prostrani občini Rikarja vas smo pri občinskih volitvah 18. t. m. v vseh treh razredih prodrli, dasi so nasprotniki strastno agitirali in so si bili v svesti, da dobe vsaj II. in I. razred. V III. razredu so prejeli naši po 116 glasov, nasprotniki po 50 glasov, v II. naši po 31, nasprotniki po 17 in v I. razredu naši 14, nasprotniki 13. Živeli značajni možje!

k Zanimivo zborovanje kor. „Bauernbunda“ je bilo preteklo nedeljo 16. t. m. v Rožeku. Na shodu je govoril poslanec Oraš, ki je odkrito priznal, da so nemško-nacionalni voditelji napravili veliko napako, da so se zavzeli za ločitev zakona in svobodno šolo. Za Orašem je pričel govoriti monsignor Podgorc. Pozdravil je volilno reformo, „v kolikor napravi konec neplodnemu narodnostnemu prepiru.“ Navzoči učitelji so pričeli razgrajati in monsignora Podgorca niso pustili dalje govoriti. Tudi dr. Arnejca niso pustili govoriti.

k Odlikovanje. Imenovana sta častnim komornikom Njih papeževe Svetosti č. g. dekana Franjo Gugenberger v Špitalu na Dravi in Ivan Držanič v Šmohorju v Ziljski dolini. Nova monsignora sta si pridobila posebne zasluge radi lepe poprave in okrašenja svojih župnih cerkv.

k Duhovska vest. Župnija Radsberg je podeljena bivšemu župnijskemu provizorju v Podkloštru, č. g. Jan. Dragašniku. — Prestavljen je č. g. kaplan Viljem Wester od Lipe nad Sachsenburgom v Sovodenj. — Kot drugi dekanjski svetnik za okraj Špital je izvoljen in od knezoškofijska ordinarijata potrjen g. Josip Wilhelmer, župnik v Paterionu.

k Odpoved. Podeljeni župniji Radsberg se je gospod Janko Dragašnik odpovedal ter je ta župnija zopet razpisana do 19. prosinca leta 1907. Patron župnije je prošnja Gospasveta — knezoškof.

k Plinova razstrelba. Dne 13. t. m. zvečer je hotel v poslopiju nadzorništva

južne železnice v Celovcu sluga Janez Pisliak na stranišču prižgati plinovo svetilko, pri tem je pa plin nenadoma eksplodiral. Sluga je vsled tega bil po obrazu in rokah zelo ožgan ter so ga morali, ker so poškodbe težke, takoj prepeljati v bolnišnico. Male poškodbe je tudi dobil slučajno v bližini stoječi pristav Supersberger.

k Slovenska zmaga na Koroškem. V Selah nad Borovljami so pri občinskih volitvah dne 6. grudnia 1906 v vseh treh razredih — torej na celi črti zmagali katoliški Slovenci. Nemčurji in njihov agitator učitelj Lulek sijajno pogoreli. Živeli zavedni branitelji slovenske trdnjave obmejnih Slovencev.

Primorske novice.

p Duhovske vesti z Goriškega. Prečastiti gospod dr. Frančišek Knava s, dosedanji kurat na Livku, je imenovan za župnika-dekana v Cerknem. Častitamo! — Č. g. Valentin Batič, I. kaplan v Tolminu, gre za kurata na Livek; č. gospod Albert Leban, II. kaplan v Tolminu je imenovan za prvega kaplana v Tolminu; č. g. Krištof Tomšič, novomašnik, gre za drugega kaplana v Tolmin.

p 6000 analfabetov v Gorici. V Gorici je 6000 oseb, ki ne znajo ne brati ne pisati. Pa med temi niso morda priseljenci, in tudi niso Slovenci, ampak kakor zatrjujejo Lah sami, laških Goričanov je 6000 analfabetov. Gorica ima 25.000 prebivalcev z vojaštvom vred. Če odštejemo vojaštvo in Slovence, dobimo okolu 14.000 Lahov, in med temi 6.000 analfabetov! To, to je žalostno poglavje o laški kulturi.

p Hrvaška zmaga. — Iz Pična v Istri javljajo, da so to občino Hrvatje pri občinskih volitvah pridobili in porazili Lahone. — Ravno tako so zmagali Hrvatje v vseh treh razredih v Buzetu v Istri. — Živeli!

p Tragičen slučaj smrti se je pripetil v Podgorjah (vas pri železniški postaji z istim imenom v Istri). Triindvajsetletna slaboumna Marija Pollak iz Podgorij je skočila v soboto, 8. t. m. v neko tamošnjo 60 m globoko jamo. Tega ni nihče vedel. Ker je tudi drugega dne niso mogli najti, sta šla dva dečka v nedeljo zjutraj iskat jo. Prišla sta tudi do jame. Eden izmed dečkov je vrgel kamen v jamo in nesrečnica se je res oglasila. Ljudje so se hitro zbrali, da bi jo izvlekli iz jame, izpustili so notri Antona Korena, ki je našel dekle še živo. Povedala je, da je skočila noter v soboto, ob 4. uri popoldne iz žalosti, ker jej je mati umrla ravno tisti dan. Z velikim naporom in trudom in v nevarnosti za svoje lastno življenje je pogumni mladenič privezal nesrečnico,

katero je moral še držati, in na ta način so po dveurnem mučnem delu izvlekli oba iz jame. Dekle pa je med tem (že v jami) izdihnilo.

p Demonstracija za Francijo v Pulju. Tu je 13. t. m. zvečer nekaj laške druhali hotelo demonstrirati za Francosko, toda močen orožniški oddelek je fantaline, ki so nameravali pred stolno cerkvijo rjoveti, razpodil, na kar so se demonstrantje v divjem begu poskrili po različnih oglih in uicah. Orožništvo se je postavilo tudi pred gledišče in ni pustilo nobenega ne vun ne notri. Mnogo oseb je aretiranih.

p Tifus na Reki. Na Reki je bilo tekem tedna 40 slučajev tifusa.

p Nagla in čudna smrt. Ivan Milič iz Zgonika, star 62 let, se je zaprl v svojo hišo tako, da sosede dolgo časa niso vedeli, kje da je. Dne 16. t. m. so pa vlomili in ga našli mrtvega pod posteljo.

p Nova lekarna v Gorici. V zadnji seji mestnega sveta je naznanil goriški župan, da je tržaško namestništvo dovolilo, da se sme otvoriti v Gorici nova lekarna in sicer v bližini starega pokopališča.

p Novi „Trgovski dom“ na Reki. — Reški in sušaški Hrvatje so osnovali na Reki „Trgovsko-obrtni dom“, katerega namen je podpirati kolikor mogoče hrvaško in slovensko trgovino sploh. Ta „Trgovski dom“ na Reki bo dajal navodila in svete in obveščal o tržnih in borznih odnošajih vse svoje člane na Reki in zunaj nje. Tvoril bo središče vseh hrvaških in slovenskih trgovcev sploh na Reki in v okolici in istotako tistih, ki prihajajo po poslu na Reko. Prijave za pristop k temu društvu sprejema „Trgovački obrtni dom na Rijeci“ Piazza Uermeny — br. 2 — I. kat. Za člane-utemeljitelje je za posameznika pristop najmanj 50 K, a za posamezna društva in zavode najmanj 200 kron.

Iz raznih krajev.

Naš rojak ponesrečil na Nemškem. Z Nemškega se nam poroča: Ponesrečil se je 4. t. m. pri Essenu ravno na dan sv. Barbare naš slovenski rojak Ku s. Peljal se je v rudokopno jamo po vrvi. Ta se je utrgala in padel je 60 metrov globoko. Našli so ga mrtvega. Ko bi bil saj praznoval god patrone rudarjev sv. Barbare, kakor ga praznujemo skoro vsi tukajšnji Slovenci na Pruskem. Pogreb je bil 8. decembra v Essen West. Dve slovenski društvi sta ga spremili na zadnji poti in kakih 2000 oseb. Naj počiva v miru v tuji zemlji!

Straža na Dunaju. Miklavžev večer, ki ga je „Straža“ priredila letos dunajskim Slovincem, uspel je naravnost nepričako-

vano. Do štiristo ljudij je napolnilo veliko dvorano, a mnogo jih je moralo oditi. Vse točke programa so se izvršile v kar največje zadovoljstvo, kar je pričala burna pohvala. Časten član, preč. g. Rebolj je pa govoril triletnici društva primeren govor. Poudarjal je velike zasluge predsednika g. Strahovnika, častital kapelniku in pevovodji g. Bajuku na takih uspehih, pohvalno omenjal tudi druge odbornike in jih prosil, naj tudi v bodoče marljivo in vztrajno delujejo za društvo, kakor doslej. Omenil je tudi neprilike radi društvenega lokala in toplo zagovarjal idejo, da bi si dunajski Slovenci sezidali svoj „Dom“. Nasvetoval je krajcarsko društvo in priporočal odboru, naj takoj prične z nabiranjem. Začeti je treba enkrat nabirati doneske, čeprav se ne vé, kdaj se bo zbrala potrebna svota. — Nastop Miklavžev je bila glavna točka programa. — Čudno ni, da so ga nekateri nestrpno pričakovali, kajti imel je mnogo darov za odrastle, kakor tudi za otroke. „Straža“ pa kliče, le tako naprej!

Vesti iz Amerike. V Evelethu (Minn.) je umrl v bolnišnici Rudolf Dejak. — V Calumentu se je ponesrečil Peter Tiček s Primorskega. Poškodoval se je na obeh rokah tako hudo, da so mu morali odrezati zdravnik več prstov. — V Pueblu je umrl Jožef Mohar, doma iz Dolenjskega. — Istotam je ponesrečil Anton Ohlernik. Odrezali so mu nogo; sicer je okreval. — V La Salle je ponesrečil Ignacij Šimec, doma blizu Novega mesta. Povožila ga je počestna železnica. — Koncem minulega meseca se je vršila v novoustanovljeni slovenski čitalnici v Clevelandu prva veselica, ki je lepo uspela. —

Narodno gospodarstvo

Konkurenca novomeškim sejmom.

Po dolgih zaprekah se je sosedom Novega mesta tostran Krke slednjič vendarle posrečilo zopet oživiti svoje stare sejsmske pravice, ki so jih več desetletij na ljubo svojim sosedom meščanom opustili. Prvi sejem se otvori dne 17. januarja 1907. Ti sejmi se bodo vršili za vprežno in klavno živino s prodajo prašičev vsak četrtek po 15. vsacega meseca, oziroma tudi 15., ako pade na četrtek. V drugih četrtkih v vsakem mesecu pa se omeji sejem (tržen dan) samo na prodajo prašičev in drobnice. Dogon živine se prične in sicer za prašiče od 1. aprila do 15. avgusta in od 15. avgusta ob 5. uri zjutraj. Od 15. maja do 15. avgusta ob 4. zjutraj in od 1. oktobra do aprila ob 6. zjutraj; konča se ob osmi uri dopoldne. Dogon konj in govede se prične ob 9. uri in se konča ob 12. uri.

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne 3. januarja 1907.

Loterijsko arševno

Dunaj,	1 decembra	77	6	11	60
Gradec,	15 decembra	76	32	11	20
Trst,	8 decembra	88	10	84	22
Linc,	8. decembra	28	12	51	48

Slovenci! Domača tvrška prodaja snovi za napravo fine in okusne domače pijače ..

za na tropine, droži in na vodo. Snovi so naravne in zato popolnoma neškodljive. Dobro je pijačo pozimi narediti, da se do spomladi uleži. — Cene so: I. vrste glid 8-15, II. vrste glid 7-20, III. vrste glid 5-90. **Fr. Humljak**, trgovina z špec. blagom, delikatesami in poljskimi pridelki. **Gradec**, Auenbruggerjeva ulica 26. 2424 3

FRANC JOZEFOVA grenka voda.

Ali kašljate?

Vas li boli v prsih? Bodite previdni, kajti tudi najmanjši kašelj more biti znak grozovite tuberkuloze! Vsak ki trpi na kašlju, hripavosti, nahodu, pomanjkanju slasti, ali je sicer telesno slab, naj brezpogojno rabi 315 a

Halapijev

TUBERIN

Tu je brezpogojno učinkujoče in že neštivilnikrat preizkušeno sredstvo proti bodljajem v prsih, kašlju, kataru v pljučih, prehlajenju, bolih v grlu itd. V prsih bolehaajoče hvalijo Tuberin v vsej deželi. Vzročna steklenica stane K 3.—, velika stekl. K 5.—, in ga pošl. a po po. zetu, ali če se pošlje denar naprej

Friderik Halápi lekarna pri apostolu.
Budapest VIII., József körut 64/66.

„Kunard Line“ Trst-New-York je najpripravnejša, najcenejša in najboljša po li Ljubljano v severno Ameriko, ker tod ni dolgotrajne mčne vožnje po raznih telesnicah, nobenega prevožovanja ne prenočevanja in sploh nobenih postanskih stroškov maj. potij. Parniki so prostorni, va. ni, srečni in snažni; vozijo vsake 14 dni. Hrana in postrežba najboljša. Pojasnila daje in karte prodaja glavni stopnik 2094 34

Andrej Odlasek, Ljubljana, Slomškove ulice 25, poleg cerkve Srca Jezusovega.

Vljudno se priporoča
trgovina s klobuki in čevlji

Ivan Podlesnik ml.
Ljubljana, Stari trg šte. 10.

Velika zaloga. — Solidno blago — Zmerne cene. . .

2178 52-13

Pozor, kmetice in dekleta!
V m-ji lekarniški praksi, katero izvršujem že čez 25 let, posrečilo se mi je, iznajti najboljšje sredstvo za rast las, to je **Kapilor** št. II. Isti deluje, da postanejo lasje gosti dolgi in odstranjuje prhljaj (luskine) na glavi. Cena (franko na vsako pošto) je: 1 lončič 3 K 60 v, 2 lončka 5 K. Treba, da si vsaka obitelj naroči. — Prosim, da se naroči samo od mene pod naslovom: P. Juršič, lekarnar, Pakrac št. 65, Slavonija. Denar se pošlje naprej ali s poštnim povzetjem 2043 10-5

IVAN PERDAN,
Ljubljana, Cesarja Jožefa trg, priporoča:
Ciril-Metodovo cikorijo

najboljše kakovosti v izvirnih zabojčkih, in

1 orig. zaboj 60 zavojev
54 K, 2% popusta.
2460 10-9

Zanesljiv konjski hlapec

dobi ob božiču dobro službo v župnišču na Dolenjskem. Letne plače je 300 K. Prednost ima, kdor razume delo v vinogradu. Kje, pove upravništvo Domoljuba*. 2757 3

2 čevljarska sprejme takoj Ivan učenca Piš, Zgornja Šiška št. 97. 2788 3-3

Za nagluhe.

je A. Plobernerjev novozoblišč. slušni bobnič neobh. potreben. (N. dr. g. k. 6933, inozemni patent prijavitelj.) Z velikim uspehom se rabi pri slušenju v ušesih in nervoznem bolenju ušes. Če ni bolnik popoln. gluha, mu da bobnič do oči sluh. Ne-porušljiv in skoro neviden, ako se nosi v ušesu. Tisoči v rabi. Mnogo zahvalnic od gospode in zdravnikov. Posilja se, ako se pošlje denar naprej ali povzame. 1 komad 10 K, 2 k. mada 18 K. — Prospekt s pripr. ali zastoj. 2783 3-2

C. POEHLMANN, Köbnigstr. 4, München W. 44.

Moja sopriča je 5 let čutila hudo šumenje po ušesih in je malo slušala; po komaj trimesečni porabi Vašega slušnega bobniča je pa skoro popolno ozdravljena, in Vam s radostjo sporočam, da sedaj po preteku petih let zopet čuje tiktakanje ure.

O. K. Ulm.

Hamburg-Amerika Linie

Vožnja traje dni 6 dni
izvrstna prilika za potovanje in oslane

z najnovejšimi leta 1905 in 06 zgrajenimi velikanskimi parniki
Amerika 24.000 ton
Kaiserin Augusta-Victoria 25.000 ton
Kajor do sedaj veliki parniki z 8-20000 tonami

Pojasnila daje zastopnik:
Ljubljana Fr. Seunig,
Kolodvorske-ulice št. 28
Odhod iz Ljubljane vsaki ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

Največja zaloga železnine, traverz, železniških šin, cementa, štorij za stropne, strešne pločevine in lepenke, slamoreznic, mlatilnic, gepelnov, čistilnic, preš za grozdje in sadje, plugov in bran

v Ljubljani, na Marije Terezije cesti št. 1.
(zraven „Figabirta“ in na
Valvazorjevem trgu 6, naspr. Križanske cerkve.

Onđi se dobijo železni nagrobni križi, pumpe in cevi za vodo, vino in gnojnico, kotli za klajo in žganje, štedilniki in peči, kuhinjska oprava, železne ročno-povlečene grablje, ose, potrebščine za mlekarne, ter razno orodje za kovače, ključavničarje, kleparje, zidarje, tesarje in mizarje. Točne postrežbe in zmernih cen zagotavlja 1886 19-18

Fr. Stupica, trgovec.

A. Šarabon v Ljubljani
tik svetega Petra cerkve.

T. ovina s špicerijskim blagom, moko, žganjem in d-željnimi pridelki na drobno in debelo. Velika zaloga istrskega in laškega **brinja**, fig in sliv za žganjekuho. Ob času setve najboljša, zajamčeno zanesljivo kaljiva travna, žitna, deteljna in vrtna **semena**. Dobi se tudi klajno apno in redilni prašek za živino. Najnižje cene, poštna in točna postrežba.

479 26-22

Thierry-Balsam

ICH DIEN

Postavne varovane Venke ponazarjajo in ponatlakovanje kaznivih.

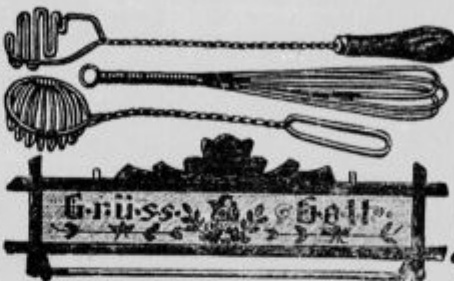
Edino pristen je Thierryjev 2630 D balsam 52-52
le z zeleno znamko „redovalca“.

Starovalno negračno
proti slabemu prebavljanju, krčem v ledcu, koliki, katarn, pramim boleznim, influenci itd. itd.

Cena 12 majhnih ali 6 dvojnih steklenic ali ena velika specialna steklenica s pateni zamakom K 5- franko.

Thierryjevo čestitofoljko „*Ich dien*“ povsod znano kot *non plus ultra* proti vsem in jako starim ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in steklinam vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3-60 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej.

Štepalnik, žličar za omoke, priprava za krompir vse 3 komade za 25 kr. Držalo za brisačo, umetno izrezljano in vezeno s steklom 25 kr.

Svete podobe v steklenem poklopu 15 cm višine, soke prekrasne 25 kr.

Revolucijo
je provzročila velikanska kupčija naštetih stvari po 25 kr. Da omogočim tudi onim, ki bivajo po dežel, nakup teh neverjetno cenih rečij, sem izdal cenike z nekaj tisoč naslikanih stvari po 25 kr; vsakomur poštine prosto, kateri dobiva se tudi blago po višji cen. Razpošiljam te cenike na zahtevanje postane gotovo moj odjemalec.

2236 12

Izvozna hiša Hermann Auer, Dunaj, IX./2. Nussdorferstr. 3.—X. (krščanska tvrđka).

Lekarar A. Thierry v Progradi pri Rogaški Slatini.
Brodar s tisoč originalnih zabvalnih plesm gratis in franco. V salogi v skro vsob večjih lekarnah in medicinskih drogerijah

Kranjska tov. lanenega olja
Zabret & Huter v Kranju
priporoča 2307 11-11
lanene tropine (preše)
najboljše kakovosti v vrečah po 50 kilog. in
sladko laneno olje.

Opozorni je, da je laneno olje mrzlo stiskano, nima v sebi nikatega albumina in je ravno radi tega najboljše kakovosti. V kolikor pa je laneno olje bolj s hru se sestavina, v veliki meri pridobe s to sestavino lanene tropine. Analiza lanenih tropin znaša: 40-41% surovega proteina (beljakovina) s 9-10% olja, po analizi št. 1901 c. kr. poljedelkovenega preizkuševališča na Dunaju.

Krila za dame

gld. 260

Wien gld. 260
(prav po podobi)
natančno vmerjena, najn. kroj, iz prima tirol. lodna sive, drap zelene, olivne, isgethof, črne barve, kakortudi iz izbr. sukna za gospode, karir in prog. zelene, olivne in drap barve.

gld. 195 konkur. krilo, lepo izvrš. in zelo prim. za strapac z vštium vrhnim našivom iz trdn. lodna v vseh barvah, ali iz karir. sukna gld. 195. Vsako krilo se izgotovi posebej, natan. po poslani meri, kakakor torara. delo.

mero zadost. prednja in zadnja dolžina, čez pas in v bok. Pošilja po povzetju. 2550 7

Pri veliki izdelovalnici kril
H. Auer, Dunaj IX/2 Nussdorferstr. 3/D 1.

Novi živinski sejmi

se pričnejo vsled dovoljenja visoke c. kr. deželne vlade z dne 17. novembra 1906 št. 21084

v Ka diji pri N. vem mestu na Dolenjskem

dne 17. januarja, leta 1907.

Ti sejmi vršili se bodo za uprežno in klavno živino s prodajo prašičev vsak četrtek po 15. vsakega mesca oziroma tudi 15., ako pade na četrtek. V drugih četrtkih v vsakem mescu omeji se pa sejm, oziroma tržen dan, samo na prodajo prašičev in drobnine. Dogon živine se prične in sicer za prašiče, v dobi od 1. aprila do 15. maja in od 15. avgusta do 1. oktobra ob 5 uri zjutraj. V dobi od 15. maja do 15. avgusta ob 4. uri zjutraj, in od 1. oktobra do 1. aprila pa ob 6. uri zjutraj, ter se konča ob 8. uri dopoldne.

Dogon konj in goveje živine se pa prične ob 9. uri zjutraj in se konča ob 12. uri dopoldne. 2917 3-1

K prav obilni udeležbi prodajalcev kakor tudi kupcev vabi

krajni gospodarski odbor v Kandiji pri Novem mestu.

Herbabny-jev podfosfornokisli

apneno-železni sirup.

Ta je že 37 let uveden, zdravniško preizkušen in priporočen. Izorno sredstvo za tvoritev krvi in kosti. Odstranjuje sluz, pomirjuje kašelj in vzbuja slast. Pospešuje prebavo in reditev.

Cena steklenici K 2/50, po pošti 40 vin. več za zavitek.

Zaloga skoro vseh lekarnah.

Herbabny-jev okrepljeni

Sarsaparilla-sirup.

Je že 32 let uveden in najboljše preizkušen. — Izvrstno odvajalno sredstvo. — Odstranjuje zaprtje in njega zle posledice. — Pospešuje odvajanje in čisti kri.

Cena steklenici K 1/70, po pošti 40 vin. več za zavitek. 2720 14-4

Edino izdelovanje in glavna razpošiljatev: **Dr. Hellmann-ova lekarna „zur Barmherzigkeit“, DUNAJ, VII.11, Kaiserstrasse 73/75.**

V zalogi je še pri gg. lekarnarjih v Ljubljani, Beljaku, Brežah, Celju, Celovcu, Črnomlju, Reki, Nov. mestu, Sovodnju, St. Vidu, Trbižu, Trstu, Velikovcu in Volšperku.

Izjava.

Podpisana **Jera Šarabon**, posestnica iz Križev pri Trzliču, obžalujem da sem obrekovala **Franco Potočnika**, trgovca iz Križev. Ker sem sedaj prepričana, da ni res, kar sem govorila, mu izrekam svojo zahvalo, da mi je pred sodnijo kazni odpustil.

V Križah, dne 22. decembra 1906.

2954 **Jera Šarabon**, hiš. št. 25.

Izšel je težko pričakovani

Koledar

za

kmetovalca 1907.

Uredil deželni nadzornik J. Legvart.

II. zelo popolnejši letnik z vsebino:

Kratek opis umne živinoreje; zlata pravila živinoreje; krmiljenje goveje živine in prašičev.

Prašičjereja, mlekarstvo, preiskovanje mleka, boleznj mleka. Obdelovanje travnikov, naprava in osuševanje travnikov, umetna in naravna gnojila. Sadjereja, naprava sadovnjaka. Vinoreja, priprava dobrega vina. Kmet. zakoni. Hmeljarstvo. Preračunjenje v kile, orale in hektarje Koledar, sejmi in še mnogo drugega.

Vezen je letos v posebno močno platno. Cena s pošto K 1/80, in se naroča pri **Ivanu Bonaču v Ljubljani.**

Vsled prihranitve dragega povzjetja se naj znesek naprej dološlje. 2931 1

Klauerjev
„Triglav“
je najbolj zdrav izmed
vseh likérjev.

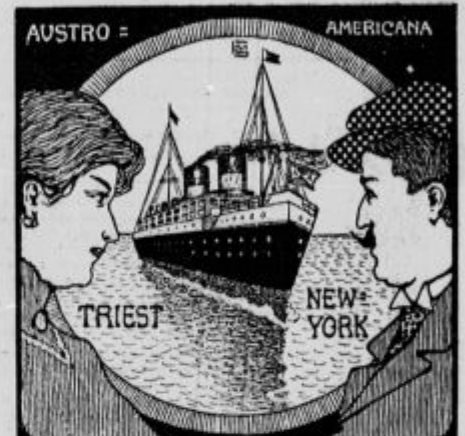
Pravi in pristni Triglav
izdeluje edinole
J. KLAUER, Ljubljana.

Nové božične in novoletne razglednice

100 božičnih razglednic, vtisnjen barvotisk dobro izbrane	K 2—
100 božičnih razglednic, simbol. slike, naj-finejši barvotisk z zlatimi okraski, le novi vzorci	3—
100 božičnih razglednic, zlato izdel., 20 vrst, najlepše in najboljše letošnje sezone	4—
100 novoletnih razglednic, najbolj. izbranih, dobrodoča vrsta	2—
100 novoletnih razglednic, razl. vzorci, okrašene z zlatimi žilami	4—
1 zbirka za poskušnjo, 200 kom. božičnih in novolet. razglednic, dobro izbrane	6—
100 kom. humorist. razglednic, toletne novosti	1/50
100 kom. transpar. zabavnih kart	2—

Razpošilja se po povzetju. Ceniki zastoj in franko.

ADLER & ZEISEL, papirnica za luks. predmete
Dunaj II., Praterstrasse 66. 2559

*Potniki v Ameriko
Hateri želijo dobro, po ceni in
za nashjvo potovali naj se obrnejo
na
Simona Kmetelca
v Ljubljani Holodvorske ulice 20.
Vsakovrstna Pojasnila daje se brezplačno.*

Iščem 2 ženski

ki bi bili izurjeni v gostilniški kuhinji, vajeni peči domači kruh, pospravljati po sobah ter pomagati v gostilni. Nadalje sprejemem 2918 3-1

2 vajenca ali 2 vajenki

poštenih starišev v pekarijo, oziroma v prodajalno mešanega blaga. Plača in pogoji zelo ugodni. Več pove **Peter Alešovec**, trgovina in pekarija **Obervellach, Zgor. Koroško.**

„Vzajemna zavarovalnica“

Dunajska cesta 19

v Ljubljani

Dunajska cesta 19

v Medjatovi hiši v pritličju

sprejema: 1. zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in pridelkov proti požarni škodi; 2. zavarovanja zvonov proti poškodbi, in 3. zavarovanja za nižjeavstrijsko deželno zavarovalnico na Dunaji za življenje in nezgode.

Pojasnila daje in vsprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice ter postreže na željo tudi s preglednicami in ceniki.

Ta edina slovenska zavarovalnica sprejema zavarovanja pod jako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico. — V krajih, kjer še ni stalnih poverjenikov, se proti proviziji nastavljajo spoštovane osebe za ta zaupni posel. Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost.

38 D 24-24

Edina domača zavarovalnica! Svoji k svojim!

Schicht-ovo milo je najboljšo!

K pranju idem kot na ples
Moči potreba ni zares;
Schicht-ovo ker rabim milo
Nimam sitnosti obilo. 2441 3-3 a

Pozor, kmetje in fantje! V
moji lekarniški praksi, katero iz-
vršujem že 25 let, se mi je po-
srečilo, zasoma iznajti sredstvo
za rast brk in las, proti izpa-
danju las in za odstranitev
pahlja (luskin) na glavi, to je
Kaplir št. 1. Cena (franko na
vsako pošto): 1 lončič 3 K 60 v-
2 lončeka 5 K. Prosim, da se na-
roči samo od mene. Naslov je:
P. Juršič, lekarnar v Pakracu
št. 65. Slavonija. Denar se pošlje
naprej ali s poštnim povzetjem.
2043 10-5

I. kranjsko podjetje za umetno stek-
larstvo in slikanje na steklo

Aug. Agnola,
Dunajska cesta 13a, poleg Figoveca

se priporoča prečistiti duhovščini in p. n.
slavn. občinstvu za napravo cerkvenih oknov
z umetnim steklarstvom ali slikane na steklo,
stavbenih del, napravo okvirov, itd. itd. —
ima tudi v zalogi različno porcelansko in
stekleno posodo za namizje, gostiln in za-
sebnike, svetilke, okvire itd. po najnižjih ce-
nah. — Narisi, ceniki in proračuni na za-
hitev zastoj, mnoge spričevala za dovršena
dela so cenjenim odjemalcem v ogled na
razpologo. 1804 52-20

Poskusite
in priporočite
izdelke

Vydrove tovarne hranil
v Pragi VIII. Cenonik zastoj.

Ceniki zastoj in franko.

Ceniki zastoj in franko.

Priznано najboljšo oljnate barve
prodaja po najnižjih cenah

Adolf Hauptmann
v Ljubljani

tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov
in steklarskega kleja. 2322 2-6

Utenca za žično pletarski in sitarski obrt sprejme
tako Evgen Ivanc, izdelovatelj žičnih
mrež in trgovec z lesenim blagom v Sodražici.

Razpošiljanje blaga
na vse kraje sveta!

Najcenejša, največja
ekspozitna trvdka!

H. Suttner, urar Ljubljana

Mestni trg nasproti rotovža prej v Kranju priporoča svojo
veliko zalogo finih švicarskih ur, brilantov, zlatnine srebr-
nine v veliki meri po najnižjih cenah.

V dokaz, da je moje blago res fino in dobro, je to, da ga razpošiljam po
celem svetu. Na stotine pohvalnih pisem je vsakomur prostovoljno na ogled,
da se lahko sam prepriča. 1821 19-19

Prosim, zahtevajte
veliki, novi cenik, ki
se pošlje zastoj in
poštne prosto. - -

Sirolin

Povečuje siast do jedi in težo telesa,
odstranjuje kahej, izmetavanje gnoja,
močno potenje. 2209 D 44-27

Priporočajo vsak dan pri
pljučnih boleznih, kataris
oslovskega kašlja, škro-
fulozi, Influenca

mnogoštevilni profesorji in zdravniki.
F. Hoffmann - La Roche & Co.,
Basel (Švica).

„Roche“

Dobiva se z zdravniškim receptom po
4 K steklenica.

Ker se ponujajo manj vredna ponarejanja, pro-
simo zahtevajte vedno: Izvirni zavitek „Roche“.

Amerik. stroji za košnjo in žetev Deering vsem naprej!

Interesentje za najmoderneje stroje za žetev : : : : : naj se javijo : : : : :

Robert & Co., Dunaj,
: : : VIII/1, Langegasse 46. : : :

2821 2 2

KAVINA PRIMES

zajamčeno pristna cikorija.

Izdeluje

Prva jugoslovanska tovarna za kavine surogate, figovo in sladno kavo

Ljubljani.

Ceno češko perje

1 kg novega sivnega čistega dobrega gosjega perja K 2-

boljšega K 240, 1 kg belega skubijena pulu podob. K 3 60, K 5- : 1 kg najla. snežnobelega skubij. K 6 40, K 8- . Razpošilja se po povzetju. Pohvatne nad 5 kg franko. Zamea dovoljena, Š. Benisch, Dešenice, št. 71, Češko. 2498 10-7

Na pljučih in v vratu bojni. — nodušilni in bolni na krhlu!

Kdor želi svojo pljučno ali bolezen na krhlu, tudi najtrdo- vratnejšo, nadušilnost in če je še tako nastala, in se zdi skoro neodvpljiva, enkrat za vselej odpraviti, naj se obrne na **A. Wolfek-ja v Berolinu N., Weissenburger Strasse 79.** Tisočere zahvale dajejo zagotovilo za veliko zdravilno moč njegovih zdravil. Brezplačne zastoj. 2732 8-4

Ne kupite nobene ure

dokler niste prejeli mojega vsilkega svetla!

gld 1-50 gld 3-50

nikel. Konopce	gld. 1-50
Goldin	2-
srebrna	3-
z dvojnimi pokrovom	4-
z 3 srebri.	5-
plask. i klona ure	3-50
stoc. Golddouble	5-
prave Roskonf-patent.	3-50
prave „Omega“	9-50
srebr. oklogna verifika	1-
14karatne zlate ure	8-50
14karatni zlati verif.	10-
14karatni zlati prsteni	2-
stenske ure od	2-80
z bitjem liki zvona	4-50
z godbo	3-
z kukavico	3-50
kuhinjske ure	1-20
budilke	1-20
ponedj. teče	1-50
z dvojnimi zvonom	1-75
budilke z bitjem in	2-50
z zvonenjem liki zvona	2-50

Trietno pism. v jamstvo, za noprimerno var nazaj. Razpošilja se po povzetju.

Maks Böhnel

K 46 urar 90-0

Dunaj, VI., Margarethenstr. 27 (v lastni hiši)

Zahtevajte moj cenik z 2000 slikami zastoj in poštne prosto.

50.000 okrepčanih želodcev poje

„FLORIANU“

hvalo vsaki dan

„Florian“, pravo rastlinsko kapljico izdeluje edino „Rastlinska destilacija — Florian“ v Ljubljani. — Liter 2 kroni. 2537 7

Za 5 vinarjev

si more vsak preskrbeti prednosti pri nakupu blaga za obleko, kakoršnih sicer ni dobiti, kdor prosi po dopisnici za vposlate vzorcev pri **veliki trgovini bratje Lechner v Gradcu**, železna hiša. To ne stane nič, na izbero pa ima vsak najmoderneje blago za damske obleke črno in barvano perino blago, posteljino, oksford, loden, sukno, vse vrste platno v. perilo in posteljno opravo, in mnogo drugih predmetov, poleg cenika o vseh vrstah perila i. t. d. — Zložno si more vsak doma izbrati in potem kar najceneje izvršiti najboljši nakup. Mnogo hiš naroča že celo vrsto let vse svoje potreščine le od tam, ker so se prepričali, da ima ta strogo zaelna trgovina pred očini edino zadovoljnost svojih odjemalcev. 2126 18-11

Pozor! Čitaj! Pozor!

Pakraške želodčne kapljice.

Staro slovit, izvrstno delujoče sredstvo pri boleznih v želodcu in črevih, — osobito se priporočajo — pri zaprtju in nerednem odvajanju — pehanju, — kongestiji — pomanjkanju teka, krčih itd. Nedosežno sredstvo za uzdržanje dobrega prebavanja. 2441 20-5

Delovanje izvrstno, vseh siguren. Cena je za 12 steklenic (1 dvanajstoriga) 5 K franko na vsako pošto po povzetju ali če se pošlje denar naprej. Manj kot 12 steklenic se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od:

P. Jurišića, lekarnarja v Pakracu št. 65. (Slavonija).

2 enonad-stropni hiši

se prodasta pod zelo ugodnimi pogoji. Več pove lastnik na **Trnovskem pri- stanu št. 14** v Ljubljani. 2376 10 10

Kislo zelje, 100 kg bto. K 10- , petršilj, čebulja, kumare itd. po povzetju ponudi Ant. Linek v Znojmu. Cenik na zahtevo 2701

Fr. Čuden

urar in trgovec na drobno in debelo v Ljubljani.

Edini zastopnik švicarskih tovarn „Union“.

Najnižje cene.

Lepi novi ceniki na zahtevo tudi poštne prosto. 997 18

Zarezano strešno opeko

(Strangfalzziegel) prve in druge vrste iz najboljših ilovice zaradi preselitve skladišča po zelo ugodni ceni priporoča 2646 5-5 **Franz Pečnik, Domžale.**

Tovarna za stole Franceta Šolgeljna

na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko izdeluje

vsakovrstne stole

od preprosti do najfinejših po najnižjih cenah brez konkurence. Ilustrovan cenik pošlje se na zahtevo 2425 D 26 26 zastoj in franko.

Nedosežne prednosti, brez konkurence, v cenah, najboljša, najmodernejša in res 2011 20-16 **precizijska ura je intakt** iz jekla, srebra in zlata pri vsakem urarju.